

URADNI LIST

SLOVENSKEGA NARODNO OSVOBODILNEGA SVETA IN NARODNE VLADE SLOVENIJE

Letnik I/II.

V Ljubljani dne 9. junija 1945

Številka 7.

VSEBINA:

81. Zakon o kaznovanju zločinov in prestopkov zoper slovensko narodno čast. 82. Odredba o razrešitvi sekvestra in članov poslovnega odbora pri Znanstvi banki a. d. v Ljubljani. 83. Odredba o razpustitvi upravnega in nadzornega odbora zadruge Vajenski dom v Ljubljani.	84. Odredba o postavitvi arabskega gumija pod zaporo. 85. Odredba o postavitvi javnega tožilca za okrožno mesto Ljubljano. 86. Odredba o postavitvi javnega tožilca za mariborsko okrožje. 87. Razglas o policijski uri v Ljubljani. 88. Razglas o policijski uri na teritoriju Ljubljane.

Zakoni in drugi razglasi SNOS-a in Predsedstva SNOS-a

81.

Zakon

o kaznovanju zločinov in prestopkov zoper slovensko narodno čast

V najtežjih časih, ki jih je preživljal slovenski narod, ko je bila vsa Slovenija pod fašistično okupacijo in so padali njeni najzavednejši sinovi in hčere v krvavem boju proti okupatorju, da ohranijo čast slovenskega naroda in ga rešijo suženjstva, so se našli med Slovenci ljudje, ki so zaradi svoje hlapčevske miselnosti, sebičnosti, strahopetnosti ali sovraštva do naprednih slovenskih in jugoslovanskih sil sodelovali z okupatorjem, mu pomagali sejati mržnjo med jugoslovanskimi narodi, služili njegovemu državnemu ustroju ali mu sicer delali usluge. Omadeževali so svojo narodno čast.

Ko začenja slovenski narod po uničenju okupatorskih zločincev uživati sadove težkega in krvavega boja, ko začenja graditi srečnejšo domovino, ne more dovoliti, da bi se nekaznovani vključili v novo skupnost oni, ki so s svojimi dejanji oškodovali in osramotili slovenski narod.

V skladu s temi ugotovitvami objavlja Predsedstvo Slovenskega narodno osvobodilnega sveta tale

zakon:

Člen 1.

Ustanavlja se posebno sodišče za zločine in prestopke zoper slovensko narodno čast (Sodišče slovenske narodne časti), ki bo po določilih tega zakona po vsem slovenskem ozemlju sodilo zločine in prestopke zoper slovensko narodno čast, storjene v času sovražne okupacije oziroma v zvezi z njo.

Člen 2.

Za zločine in prestopke zoper slovensko narodno čast veljajo vsa namerno izvršena dejanja, ki jih sicer ni mogoče označiti za veleizdajo ali za pomoč okupatorju pri izvrševanju vojnih zločinov, ki pa so škodovala ali bi utegnila škodovati ugledu in časti slovenskega naroda in njegovi odpornosti, zlasti:

a) politično, propagandno, kulturno, umetniško, gospodarsko, pravno ali upravno sodelovanje z okupatorjem ali domačimi izdajalci, kot n. pr. udeležba v izdajalskih političnih in vojaških organizacijah ali njih podpiranje; predavanja ter pisanje oziroma podpisovanje, izdajanje, tiskanje, razširjanje knjig, brošur, člankov, razglasov ali letakov, s katerimi se opravičuje okupacija, oziroma obsoja ali sramoti narodno osvobodilni boj; posredna ali neposredna ovadba, ki je utegnila imeti nevarne posledice za ovadenco; stavljanje gospodarskega podjetja v službo ali v podporo okupatorju; važnejša opravila v gospodarskem stroju oziroma v podjetju, ki ga je izkoriščal okupator; izvrševanje dobav na račun okupatorja; zastopanje okupatorjevih koristi pred sodiščem; služba v policijskem ali uradniškem sestavu na mestu, ki je posebno važno za okupatorja; izkoriščanje stiske ali sramotitev pripadnikov narodno osvobodilnega gibanja zaradi njihovega prepričanja ali delovanja; pritisk nanje z namenom, da spremene prepričanje ali prenehajo z delovanjem; delovanje proti enotnosti in bratstvu jugoslovanskih narodov in vzbujanje mržnje med njimi;

b) prijateljski stiki s pripadniki okupatorske vojske in oblasti;

c) delovanje na odgovornih mestih v letu 1941., ki je prispevalo k sramotnemu porazu in kapitulaciji Jugoslavije.

Člen 3.

Sodišče slovenske narodne časti izreka téle kazni:

- a) izgubo narodne časti;
- b) lahko ali težko prisilno delo;
- c) popolno ali delno zaplembo imetka v korist države.

Člen 4.

Redna kazen je kazen izgube narodne časti, ki se ji po potrebi dodajata ena ali druga ali obe ostali kazni.

Izguba narodne časti obsega izključitev od javnega udeještvojanja, izgubo pravice do javnih služb, poklicev in dostojanstev, izgubo vseh državljanskih in političnih pravic. Kazen je časna ali trajna.

Kazen prisilnega dela se izreka največ za dobo 10 let.

Kazen težkega prisilnega dela in popolne zaplembo imetka se izreka, kadar se dejanje ocenjuje kot zločin.

Dejanje se oceni kot zločin ali prestopok in se tudi kazni odmerja: po stopnji krivdne odgovornosti, po teži oškodovanja narodne časti, po teži posledic, ki jih je dejanje imelo in po nevarnosti obtoženca. Upoštevati je treba vse obtežilne in olajšilne okolnosti. Pri zaplembi imetka se je treba ozirati na morebitno obsojenčevo nepreskrbljeno družino.

Če se je obtoženec po storjenem dejanju trudil, da z aktivno udeležbo prispeva k ostvaritvi namenov narodno osvobodilnega boja, sodišče to upošteva pri izrekanju kazni in ga sme v izrednih primerih tudi oprostiti vsake kazni.

Člen 5.

Če sodišče ugotovi, da gre za težje kaznivo dejanje, za katero je pristojno vojaško ali drugo sodišče, izreče svojo nepristojnost in odstopi stvar pristojnemu sodišču.

Člen 6.

Kazniva dejanja zoper slovensko narodno čast ne zastarajo.

Člen 7.

Sodišče slovenske narodne časti ima predsednika, predsedstvenega tajnika in najmanj 15 članov ter potrebno število tajnikov pravnikov, ki jih imenuje Predsedstvo Slovenskega narodno osvobodilnega sveta.

Predsednik vodi sodišče, sestavlja in razporeja senate, jim določa predsednike in dodeljuje tajnike pravnike. Pri delu mu pomaga predsedstveni tajnik.

Člen 8.

Sedež sodišča je v Ljubljani.

Sodišče sodi v senatih petih sodnikov, ki potujejo po okrožjih in sodijo praviloma na sedežih okrožnih NOO.

V svojem delu so neodvisni. Za zlorabo dolžnosti odgovarjajo kazensko.

Tajnik senata vodi zapisnik sodne obravnave, pomaga pri izdelavi sodnih odločb in izvršuje pisarniška opravila, vse pod nadzorstvom predsednika senata. V senatu ima samo posvetovalni glas.

Člen 9.

Sodnik oziroma tajnik senata ne more biti oseba, ki je z obtožencem v bližnjem sorodstvu ali v takih osebnih odnošajih, ki bi utegnili vzbuditi dvom o njegovi nepristranosti.

Člen 10.

Sodišče začne postopek na prijavo javnega tožilca, očeska za zaščito naroda, narodno osvobodilnih odborov ali tudi vsakega posameznika.

Obtožbo zastopa javni tožilec Slovenije.

Člen 11.

Sodni postopek je javen. Sodišče sodi obtoženca v odsotnosti samo, če je na begu ali izven dosega naših oblasti.

Člen 12.

Obtoženec ima pravico do zagovornika, ki mu ga sodišče mora postaviti, če je obtoženec odsoten. Zagovornik more biti vsaka oseba, ki ni izključena zaradi svojih moralnih lastnosti.

Člen 13.

Sodbo izreka sodišče v imenu slovenskega naroda.

Člen 14.

Sodišče slovenske narodne časti uporablja splošne kazenske predpise in postopke rednih sodišč, kolikor ne nasprotujejo določilom tega odloka.

Člen 15.

Sodba je takoj izvršna.

Člen 16.

Ta zakon stopi takoj v veljavo.

Ljubljana dne 5. junija 1945.

Za

Predsedstvo Slovenskega narodno osvobodilnega sveta:

Tajnik:

Predsednik:

France Lubej l. r.

Josip Vidmar l. r.

Uredba, odredbe (naredbe) in drugi razglasi ministrstev Narodne vlade Slovenije

82.

Odredba

o razrešitvi sekvestra in članov poslovnega odbora pri Zanatski banki a. d. v Ljubljani

Sekvester in poslovni odbor pri Zanatski banki a. d. v Ljubljani ter vsi člani poslovnega odbora so razrešeni z današnjim dnem.

Njih opravila se prenesejo na delegata ministrstva za finance pri Zanatski banki a. d. v Ljubljani.

Vsi navedeni, ravnateljstvo in vsi nameščenci zavoda se pa ne razrešujejo ne odškodninske ne kazenske odgovornosti za posle, ki so jih opravljali v času okupacije.

Ljubljana dne 2. junija 1945.

St. 105/I-B.

Minister za finance:

Dr. Aleš Bobler l. r.

83.

Odredba

Na podlagi pooblastila Zveznega ministrstva za socialno politiko in Predsedstva Narodne vlade Slovenije se odreja, da se s takojšnjim učinkom, t. j. s 4. junijem 1945 razpusti upravni in nadzorni odbor gospodarske zadruge Vajenski dom, z. z. o. j., Ljubljana.

Vsi posli obeh odborov preidejo s tem dnem v področje pooblaščenca ministrstva za socialno politiko.

Ljubljana dne 4. junija 1945.

St. 847/45.

Ministrstvo za socialno politiko

84.

Odredba

Gumi arabicum se postavlja pod zaporo.

Trgovski obrati, ki se bavijo s prodajo tega blaga, morajo v 5 dneh od dneva uveljavitve te odredbe prijaviti svoje zaloge pristojnim okrajnim Narodno osvobodilnim odborom (NOO), v mestih pa mestnim NOO. Kjer NOO še ne poslujejo, mora biti prijava podana pristojnim okrajnim oziroma mestnim OF odborom.

NOO oziroma OF odbori morajo zbirne sezname prijavljenega blaga takoj poslati ministrstvu za trgovino in oskrbo.

Pod zaporo postavljeno blago se sme prodajati le osebam, ki predložijo nabavnico, izdano od ministrstva za trgovino in oskrbo oziroma od njega pooblaščenih NOO.

Kršitelji prednjih določb bodo kaznovani.

Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave.

Ljubljana dne 5. junija 1945.

IV. št. 240/1.

Minister za trgovino in oskrbo:
Dr. Lado Vavpetič

Občevaljavne odredbe in razglasi raznih oblastev, zavodov in ustanov

85.

Odredba

o postavitvi javnega tožilca za okrožno mesto Ljubljano

Na podlagi čl. 5. odloka Predsedstva AVNOJ-a o ustanovitvi in pristojnosti javnega tožilca demokratične federativne Jugoslavije z dne 3. februarja 1945, št. 133,

postavljam

tov. dr. Dostala Sama za javnega tožilca okrožnega mesta Ljubljane.

Ljubljana 7. junija 1945.

Centr. u. 65/45-4.

Javni tožilec Slovenije:
major Stante Jernej l. r.

86.

Odredba

o postavitvi javnega tožilca za mariborsko okrožje

Na podlagi čl. 5. odloka Predsedstva AVNOJ-a o ustanovitvi in pristojnosti javnega tožilca demokratične federativne Jugoslavije z dne 3. februarja 1945, št. 133,

postavljam

tov. Pavličiča Jožeta za javnega tožilca mariborskega okrožja.

Ljubljana dne 6. junija 1945.

Centr. u. 47/45-4.

Javni tožilec Slovenije:
major Stante Jernej l. r.

Odredbe in razglasi komande mesta Ljubljane

87.

Razglas

Svobodno kretanje po Ljubljani je dovoljeno do nadaljnje odredbe od 6. ure zjutraj do 24. ure zvečer.

Ljubljana 4. junija 1945.

Št. 678.

Štab
komande mesta Ljubljane

88.

Razglas

Svobodno kretanje po teritoriju Ljubljane je dovoljeno od 4. ure zjutraj do 24. ure zvečer.

Ljubljana 8. junija 1945.

Št. 818.

Štab
komande mesta Ljubljane

...to be in ... the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

Chondria vernalis

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

Chondria

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

Chondria

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

Chondria

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

Chondria

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

POSEBNA PRILOGA

k št. 7. „Uradnega lista Slovenskega narodno osvobodilnega sveta in Narodne vlade Slovenije“
z dne 9. junija 1945

Ponatis

iz osrednjega „Uradnega lista Demokratične federativne Jugoslavije“ št. 6 do 15.

Številka 6 z dne 20. februarja 1945.

88.

Odlok

o poenotenju računovodstva

Na predlog Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije in na podlagi 5. člena v odločbi o vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne, izdaje predsedstvo Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije sledeči odlok:

1. člen

Poenoten način računovodstva se uvede zaradi čim racionalnejše delovnosti in da se omogoči čim uspešnejše nadzorovanje nad delovanjem podjetij.

Naloga računovodstva je:

1. ugotavljanje imovinskega stanja in rezultata — tako letnega kakor tudi za krajša časovna razdobja;
2. porazdeljevanje in kontroliranje stroškov po mestih in po izdelkih;
3. določanje in kontroliranje cen na podlagi lastnih cen;
4. nadzorstvo nad poslovanjem podjetij;
5. disponiranje in planiranje.

Računovodstvo podjetij se deli na pet temeljnih oblik:

1. knjigovodstvo z bilančnim računom in z računom izgube in dobička;
2. obratovni obračun;
3. kalkulacija;
4. statistika s primerjavo;
5. planiranje.

KNJIGOVODSTVO

Splošne odredbe

2. člen

1. Naloga knjigovodstva je: ugotavljati stanje, izdatke, učinke, rezultate, kakor tudi izpremembe v določenem razdobju. Nuditi mora podlago za to, da se lahko preizkusijo vsi poslovni obračuni, poselno obračun obračunavanja, kalkulacije in statistike. Urejeno mora biti praviloma po sistemu dvostranskega knjigovodstva. Samo mala podjetja in obrtniške delavnice smejo imeti izjemoma enostavno knjigovodstvo.

2. Knjige se morajo voditi po načelih pravičnega knjigovodstva in morajo ustrezati zahtevam teh navodil. Vse vknjižbe morajo biti utemeljene s pravičnimi

računskimi podlogami (nalogov in dokazil), ki jih je treba sistematično hraniti, tako da jih je mogoče vsak čas z lahkoto in hitro najti.

3. Knjigovodstvo mora nuditi zadostno možnost za primerjavo sorodnih podjetij, kakor tudi za analizo strukture in razvoja kapitala, proizvodnih stroškov, prometnih stroškov in rezultata, za doseg racionalizacije vsakega podjetja posebej in celotne skupine sorodnih podjetij.

4. Knjigovodstvo mora omogočiti razločitev:

- a) letnega obračuna od mesečnih obračunov;
- b) kalkulativnih od nekalkulativnih, kakor tudi od izrednih in neposlovnih stroškov in dohodkov.

5. Sestava bilance po postavkah mora ustrezati zakonitim predpisom, a v računu izgube in dobička je treba ločiti rezultate poslovnega značaja od izdatkov in dohodkov neposlovnega značaja.

6. Deljena knjigovodstva, n. pr. poslovno in obratovno, glavno in vzporedno, centralno in podružniško, morajo biti medsebojno tako povezana, da tvorijo nerazdružljivo organizacijsko celoto.

Računski okvir

3. člen

1. Za vsa podjetja, ki so dolžna ravnati se po tem odloku o poenotenem računovodstvu, je predpisan priloženi obvezni računski okvir. Osnovan je na decimalnem sistemu in razdeljen na deset razredov računov. Vsak razred se deli na deset skupin, vsaka skupina na deset podskupin itd.

2. Računskemu okviru je priložen vzorec računskega načrta za proizvodniška podjetja. Računske skupine in računi v 0., 1., 2., 3., 8. in 9. razredu so obvezni za vsa podjetja. Glede 4. do 7. razreda sme poverjenik za trgovino in preskrbo predpisati obvezne skupine in račune skladno s potrebami posameznih gospodarskih panog; dotlej je obvezna raba skupin in računov, razvidna v priloženem računskem načrtu, pri čemer je treba upoštevati tudi predpise o zbiranju ali razčlenjevanju skupin in računov, navedenih v 3. ločki tega člena.

3. Obvezni računski okvir je za knjigovodstvo organizacijski načrt, toda ne odreja tehnike knjigovodstva. Le-ta je načeloma svobodna v mejah podrobnih navodil, ki bodo naknadno predpisana za posamezne gospodarske panoge. Računski okvir, zlasti njegova ožja ali širša porazdelitev po računskih skupinah ali stroškovnih vrstah se upravlja po velikosti in zgradnji obrata ter njegove proizvodnje. Pri malih podjetjih je mogoče, da se izkaže kot koristno računsko zbiranje v posamezne računске skupine. Pri računskem zbiranju je treba biti

posebno oprezen glede na potrebe za primerjavo obratov. Pri velikih obratih se bo pokazalo kot potrebno še nadaljnje razčlenjevanje skupin in računov. Takšno razčlenjevanje po enotnih načelih je treba izvajati zaradi primerjave.

4. Računski razred >0c (ničla) obsega račune, pri katerih se praviloma v enem letu redko vršijo vknjižbe. V ta razred spadajo torej računi o napravah, kapitalu, nato o dolgoročnih terjatvah ter obveznosti, katerih trajanje je praviloma daljše od leta dni.

Prvi (1.) računski razred obsega finančne račune, to je celokupni promet gotovine in kratkoročnega kredita, katerega trajanje je praviloma krajše od leta dni. V ta razred spadajo računi obračunavanja med centralo in podružnicami ter tudi računi obračunavanja med poslovnim in obratovnim knjigovodstvom in podobno.

Drugi (2.) računski razred obsega prehodne račune in račune o popravkih. Računi tega razreda so namenjeni za javni prikaz, oziroma za razločitev:

a) stroškov kalkulativnega značaja od nekalkulativnih,

b) različnih ocen vrednosti v poslovnem in obratovnem knjigovodstvu, na primer nabavne vrednosti v poslovnem knjigovodstvu z ene strani ter prometne ali obračunske vrednosti ali standardnih stroškov v obratovnem knjigovodstvu z druge strani,

c) dohodkov, nastalih iz rednega in izrednega poslovanja,

č) stroškov po časovni opredelitvi.

Tretji (3.) računski razred obsega račune o surovinah, pomožnem in obratnem materialu ter o nabavljenih delih.

Računski razredi od 4. do 7. razreda obsegajo račune obračunavanja o obratih in izdelkih, to je obračunavanje stroškov po vrstah, po mestu nastanka in po izdelkih. Pri teh računih so mogoče izpremembe po specifičnih potrebah raznih panog gospodarstva.

Četrty (4.) računski razred obsega stroške po vrstah, to je po materialu za izdelavo, po mezdah za izdelavo, po splošnih stroških in po posebnih posamičnih stroških. V priloženem vzorec računskega okvira so navedene najvažnejše vrste stroškov, razvrščene po skupinah in podskupinah.

Osmi (8.) računski razred obsega vse račune o prometu, to je o prevzemu izdelkov ter uslug po lastnih cenah in po izkupičku za izdelke in izvršene usluge, kakor tudi razna zmanjšanja teh izkupičkov. Nadaljnjo opredelitev teh računov je treba izvesti po skupinah izdelkov ali uslug ali po skupinah kupcev.

Devetj (9.) računski razred obsega račune za letni zaključek, bilanco in račun izgube in dobička, prav tako pa tudi račune o mesečnih zaključkih, kateri se smejo opravljati tudi statistično.

Obratovni obračunski list (ObOL)

4. člen

1. Organično zvezo med 4. in 5. razredom opravlja obratovni obračunski list (ObOL), ki delj splošne stroške na stroškovna mesta (glej vzorec ObOL-a v prilogah). Obratovni obračunski list se da uporabiti za vsak stroškovni obračun po mestih, to je v primeru uporabe tako dodatne (pribitne), kakor tudi delitvene kalkulacije. Ta list prevzema v industrijskih, rudarskih, trgovinskih, kakor tudi v proizvodniških podjetjih drugih vrst stroške po vrstah iz knjigovodstva ter jih, porazvrščene

po stroškovnih mestih, opredeli po skupinah in jih prevede v knjigovodstvo tako, da obremenj proizvode ali usluge.

Po potrebi sme biti tudi več obratovnih obračunskih listov. Stroškovna mesta se delijo na skupine, na primer: splošna stroškovna mesta, mesta stroškov za izdelavo, pomožna mesta stroškov za izdelavo, mesta stroškov za material, mesta stroškov za upravo, mesta stroškov za prodajo.

2. Potrošni material za izdelavo v obračunskem razdobju, kakor tudi pomožni, obratni, pisarniški in drugačni material se vknjiži najprej iz 3. razreda na 4. razred. Drugi stroški, ki obremenjujejo proizvodnjo obračunskega razdobja, se knjižijo ali naravnost na 4. razred, ali pa se knjižijo na račun 4. razreda preko 2. razreda (kalkulativni stroški, stroški po časovni razmejitvi).

3. Obračun in knjiženje izdelavnih mezd (mezd za izdelavo) je treba strogo deliti od obračuna in od knjiženja pomožnih mezd ter jih razdeliti v ObOL-u po stroškovnih mestih. Ta razdelitev izdelavnih mezd služi kot temelj pri izračunavanju pribitkov za izdelavo po posameznih stroškovnih mestih. Mezde za izdelavo je treba v uradu za mezde ali v uradu za kalkulacijo razdeliti razen po stroškovnih mestih tudi še po izdelkih ali skupinah izdelkov. To je potrebno zaradi pravilne obremenitve posameznih izdelkov ali skupin izdelkov z mezdami za izdelavo in s splošnimi stroški onih stroškovnih mest, ki odpadajo na te mezde, za ona stroškovna mesta, pri katerih so bile mezde za izdelavo pritegnjene na te izdelke ali skupine izdelkov.

4. Tako so na 4. razredu zbrani vsi stroški enega obračunskega razdobja. ObOL razporeja te vrste stroškov po skupinah obračunskih računov, knjigovodstvo pa jih tako razporejene vknjiži na 5. razredu. Tako se zavaruje in z lahkoto preizkusi popolna skladnost med ObOL-om in knjigovodstvom.

Posebni posamični stroški iz 4. razreda se knjižijo preko 5. razreda na 8. razred, to je na račune prometa.

5. Obračunski računji se razbremenjujejo preko 7. razreda (računi polizdelkov in gotovih izdelkov). Obračun med polizdelki in gotovimi izdelki se knjižj po proizvodnih stroških tako, da izkazuje saldo na računih polizdelkov vsak čas stanje z ozirom na proizvodne stroške. Če se razbremenijo računji gotovih izdelkov na 7. razredu preko 8. razreda, to je na prometne račune po proizvodnih stroških, tedaj pokaže saldo na računih gotovih izdelkov v 7. razredu stanje po proizvodnih stroških. Tako predstavlja ObOL zvezo med knjigovodstvom in kalkulacijo, ki se na ta način z lahkoto preizkusi s pomočjo knjigovodstva.

6. Zavoljo organske zveze med 4. in 5. razredom, ki jo daje ObOL, ni treba voditi obračunavanja po stroškovnih mestih v knjigovodstvu, temveč se to izvršuje kot vzporedno obračunavanje v obliki ObOL-a ter ga je mogoče vselej z lahkoto preizkusiti, ker uporablja zneske iz knjigovodstva. Z uporabo posebnega obratovnega obračuna se osvobodi 6. razred. Če se pa obračunavajo stroškovna mesta v knjigovodstvu samem, se v ta namen uporabljata 5. in 6. razred. Takšno obračunavanje se da praviloma priporočiti samo podjetjem, ki izdelujejo enorodne izdelke, to je da uporabljajo delitveno kalkulacijo; le-ta raba pa je zelo redka. V večini primerov je priporočljivo, da se ne vnaša razčlenjevanje

stroškov po stroškovnih mestih v sestav knjigovodstva, temveč da se to razčlenjevanje izvršuje po ObOL-u.

7. Priloženi računski okvir temelji na obračunavanju izdelavnih mezd, pomožnih mezd in posebnih posamičnih stroškov z uporabljanjem kalkulacije s pomočjo pribitkov. Pri podjetjih z delitveno kalkulacijo se pojavljajo določene izpremembe v 4. in 5. razredu. V 4. razredu se v tem primeru spajajo izdelavne mezde in pomožne mezde v en sam račun posebnih stroškov. Prav tako se pojavljajo določene izpremembe v 5. razredu zaradi spojitve števila obračunskih računov.

8. Treba je, da kontiranje, ta je vrsta in število računov, jasno obseže in razmeji (opredeli) poslovne dogodke in da v zadostni meri prikaže in razčleni postavke o stanju, učinkih in rezultatih. Razčlenjevanje računov je odvisno od postopka pri poslovanju in pri proizvodnji. Izgibati se mora vodstvu mešanih računov, to je računov o stanju in rezultatih.

KALKULACIJA

A. KALKULACIJSKA NAČELA

I. Splošna načela

5. člen

1. Namen kalkulacije je dvigniti v podjetjih proizvodno ekonomičnost s pomočjo pravilnega urejanja, oblikovanja in izkoriščanja kalkulacijskih podatkov.

Temeljni pogoj za proizvodno ekonomičnost je natančno poznavanje stroškov. To se doseže s pomočjo pravilnega in primerjalnega računanja stroškov. Pravilno računanje stroškov — ali kalkulacija — zahteva natančno zajemanje in obračunavanje vseh stroškov.

2. Stroški so v vrednosti izraženi kot potrošek materialnih dobrin ter uslug za doseg določenih učinkov. Zaradi tega je treba pri izračunavanju stroškov paziti ne na izdatke, temveč na ekonomski potrošek vrednosti.

3. Kalkulacija mora zagotavljati pravilno izračunavanje in spoznavanje stroškov. Zaradi tega mora biti enotna in zato primerjalna, da omogoči izkoriščanje svojih rezultatov s pomočjo primerjave podatkov o dogajanju v lastnem podjetju po raznih časovnih razdobjih, prav tako tudi izmenjavo izkušenj s primerjanjem več podjetij enake gospodarske panoge.

Tako izdelana kalkulacija omogoča:

- a) načrtno kontrolo stroškov,
- b) jasen proračun, praviloma na podlagi podatkov naknadne kalkulacije,
- c) pripravo za kalkulacijo cene posameznega učinka ali skupine učinkov,
- č) primerjavo stroškov posameznega podjetja ali celotne gospodarske panoge,
- d) izvrševanje drugih nalog, kakor n. pr.: ocenjevanje bilančnega stanja, naprav lastne proizvodnje, dajanje podatkov za kratkoročni račun o izgubah in dobičkih, za statistiko in planiranje.

4. Kalkulacija mora biti najtesneje povezana z vsemi drugimi računovodskimi oblikami, s čimer dobiva večjo vrednost spoznavanja in dokazov. Kalkulacija dobiva podatke iz knjigovodstva in iz obratovnega obračuna; primerjava in statistika pa izkoriščata rezultate kalkulacije. Planiranje predeluje njihove rezultate in jih predelane nudi zopet drugim računovodskim oblikam.

II. Sestavljenje kalkulacije

6. člen

Ta načela veljajo splošno, poverjenik za trgovino in preskrbo pa sme predpisati za posamezne gospodarske panoge posebne smernice, s katerimi bodo upoštevana specifične posebnosti posameznih gospodarskih panog glede sestave stroškov, delovnega načina v obratu ter učinka. Smernice morajo biti uravnane po principu teh načel. Ozirati se morajo na obseg podjetij, ki prevladujejo v dotični panogi. Manjša podjetja smejo poenostaviti načela kalkulacije, večja pa jih smejo še bolj razčleniti, toda vsa se morajo držati načela primerjave. V primeru potrebe se smejo predpisati za posamezne gospodarske panoge različne smernice, ali tudi samo oprostitev od splošnih smernic, kakršna je pač velikost in vrsta podjetja. Smernice morajo ustrezati sledečim minimalnim zahtevam:

a) Kalkulacija mora biti točna; obsegati mora stroške, ki so nastali s proizvodnjo v učinku po pravilni časovni opredelitvi. Kalkulacija mora stroške obračunati sorazmerno z uporabo.

b) Zneski, obseženi v kalkulaciji, morajo biti dokazani s prilogami (dokazili) in morajo soglašati s knjigovodstvom, obratovnim obračunskim listom, statistiko in planiranjem.

c) Kalkulacija mora biti prilagojena po velikosti obrata, po načinu dela v obratu in po učinku.

č) Zneski, obseženi v kalkulaciji, morajo biti kolikor le mogoče čim bolj primerljivi, in sicer za primerjavo po času, po načinu postopka, po primerjavi predvidenih in nastalih stroškov, prav tako pa tudi za primerjavo med obrati.

d) Kalkulacija mora biti pregledna in mora dajati rezultate pravočasno.

e) Pri oblikovanju kalkulacije je treba paziti tudi na ekonomičnost računovodstva.

Temeljne kalkulacijske oblike

7. člen

Kalkulacija obsega in deli stroške na:

- a) vrste stroškov, na primer: material, mezde, odpisi;
  - b) stroškovna mesta, na primer: kraj nastajanja stroškov, področje delovanja in odgovornosti;
  - c) nosilce stroškov, to je na izdelke ali usluge.
- Kalkulacija obsega potencialno tri osnovne oblike:
- a) obračunavanje stroškovnih vrst,
  - b) obračunavanje stroškovnih mest,
  - c) obračunavanje stroškovnih nosilcev.

Zajemanje stroškov

8. člen

1. Bistvena podlaga za pravilno kalkulacijo je točno zajemanje stroškov.

2. Zajem stroškov se ne sme nanašati samo na vrednosti, temveč tudi na količine in na čas, kolikor to ustreza ekonomičnosti.

Zajemanje po količini se lahko vrši z obračunavanjem stanja ali z retrogradnim računanjem potrebne količine potrošnje. Obračunavanje materiala, mezd in naprav po količini in vrednosti se naslanja na zajemanje (obseganje) po količini v obratu. Prvi pogoj za to je dobra organizacija obrata, a za to je potrebna priprava in kontrola dela, organizacija naročil, skladišč in ustrez-

nih tiskovin, na primer: kosovnih listov, delovnih listov, dobavnih za material, dostavnih, kartoteke o napravah in podobno.

3. Treba se je držati načela časovne razmejitev (na primer pri mezdah za dopust, pri stroških za zavarovanje, popravila, davek in podobno).

4. Izredni in nepostojni izdatki ter dohodki se ne jemljejo v kalkulacijo.

5. Če dela lastnik in njegova rodbina v podjetju, se sme sprejeti v kalkulacijo zmerna plača zanj in za zaposlene člane njegove rodbine v višini povprečne plače za takšno delo v enakih poslovnih panogah.

6. Namesto bilančnih odpisov je priporočljivo vzeti v kalkulacijo kalkulativne odpise. Kalkulativni odpisi vsebujejo samo znižanje vrednosti, povzročene z uporabo, n. pr. pri napravah, ki služijo stalno namenom obrata.

Za vse nepremičnine, za zgradbe, stroje in druge naprave se morajo voditi odpisne kartoteke (glej prilogo: »strojni list«). Te morajo vsebovati razen tehničnih podatkov tudi vse one podatke, ki služijo za izračunavanje odpisov.

Pri popravilih, s katerimi se poveča vrednost naprav in nimajo značaja tekočih popravkov, je treba zvišanje vrednosti najprej aktivirati, potem pa odpisovati tako kakor druge investicije. Priporočljivo je vračunavati odpise naravnost po stroškovnih mestih.

7. Namesto zaračunavanja zasluzka se smejo zaračunavati kalkulativne obresti na kapital, ki je potreben obratu, to je na vrednost onega dela imetja, ki odpada na investicije in prometne vrednosti, katere stalno služijo namenom obrata. Zneski, ki jih dajejo brezobrestno na razpolago drugi, se odbijejo od zneska tega kapitala. Obresti se računajo od onega zneska prometnih vrednosti, ki je v določenem časovnem razdobju povprečno vezan. Obresti se računajo v višini eskontne stopnje Narodne banke. Obresti na stroškovna mesta in na izdelke se zaračunavajo skladno z dejansko vezanimi zneski kapitala.

8. Način ocenjevanja je poljuben. Ocenjevanje se mora ravnati po zakonskih predpisih in splošnih načelih o poslovanju v obratih podjetja. Lahko se uporabljajo nabavne ali dnevne cene, posamične ali povprečne cene ter tudi obračunske cene. Popuste in rabate je treba pri ocenjevanju upoštevati.

Obračunavanje stroškov

9. člen

1. Kalkulacija se da izvajati na dva načina:

- a) direktno vračunavanje stroškov po neposrednem zajemu stroškov za izdelke ali stroškovna mesta;
- b) indirektno zaračunavanje stroškov na izdelke ali stroškovna mesta s pomočjo ključev.

Stroški, vračunani direktno, se nazivajo posamezni stroški, zaračunani indirektno pa se nazivajo splošni stroški.

Eno osnovnih načel kalkulacije je, da je treba stroške vračunati, kolikor je najbolj mogoče, direktno na stroškovna mesta ali na izdelke. (Načelo direktnega obračunavanja.)

2. Uporabljanje teh postopkov ter način izračunavanja stroškov za enoto učinka závisi od vrste učinka. Pri tem razlikujemo sledeče različne kalkulacije:

- a) čista delitvena kalkulacija. Ta se da uporabljati samo tedaj, če ves obrat ali del obrata proizvaja eno-

vrsten učinek. Vse vrste stroškov enega časovnega razdobja se postavijo v razmerje nasproti celokupnosti učinkov, doseženih v tem razdobju. Stroški se po enoti učinka izračunajo s preprosto delitvijo.

b) Kalkulacija s pomočjo ekvivalentnih števil je prednost delitvene kalkulacije. Ta kalkulacija se uporablja, kadar se izdeluje več množestvenih izdelkov, ki imajo soroden sestav stroškov in si stoje drug z drugim v določenem razmerju. Z opazovanjem in z izkušnjo dosežena števila sorazmerja ali ekvivalentna števila pokažejo, v katerem odnosu ali v kakšnem razmerju si stojijo med seboj stroški posameznih vrst sorodnih izdelkov. S pomočjo teh ekvivalentnih števil se preračunavajo različne enote sorodnih izdelkov v enotne, pri katerih je mogoče uporabljati čisto delitveno kalkulacijo.

c) Kalkulacija s pomočjo pribitkov. Ta se uporablja pri proizvodnji različnih vrst izdelkov. Tu razlikujemo posamezne in splošne stroške. Ob uporabljanju te kalkulacije se vračunavajo posamezni stroški naravnost na nosilce stroškov (na izdelke ali na usluge), splošni stroški pa se zaračunavajo preko stroškovnih mest na proizvoje.

Kakršna je pač vrsta proizvodnje; razlikujemo: serijsko kalkulacijo in posamično ali kosovno kalkulacijo. Pri serijski kalkulaciji se mora po vračunavanju stroškov za celotno serijo izvršiti tudi še delitev, da se najdejo stroški za serijsko enoto.

Pri uporabljanju pribitne (dodatne) kalkulacije je potrebno, da se kolikor mogoče čim enostavneje opredelijo posamezni in splošni stroški. Vendar je tudi tu treba paziti na načelo direktnega vračunavanja.

č) Kalkulacija strjenih (vezanih) izdelkov. Tu je mogoče točno izračunavanje samo glede stroškov skupnega, to je strjenega učinka. Stroški se lahko delijo na posamezne učinke tako, da se vzame za enega ali za vse izdelke tržna cena ali sorazmerje tržnih cen.

3. Stroški se dajo vračunavati bodisi po naročilih, bodisi po časovnih razdobjih v vseh oblikah kalkulacije.

4. Kolikor bi bilo zaradi različnosti učinkov potrebno v kaki panogi uporabljati razne oblike in postopke kalkulacije, bodo smernice predpisale za posamezne gospodarske panoge enoten kalkulacijski postopek.

5. Razdelitev stroškov s pomočjo ključev je bistveni znak indirektna kalkulacije. Ključji služijo za vračunavanje stroškovnih vrst na stroškovna mesta in na nosilce stroškov, dalje za medsebojno obračunavanje stroškov raznih stroškovnih mest, kakor tudi za zaračunavanje stroškovnih mest na nosilce stroškov.

Ključje je treba izračunati z lahkoto in morajo biti proporcionalni vsem činiteljem, ki vplivajo na obremenitev s stroški. V ta namen je potrebna račba več ključev za razne vrste stroškov. Pri porazdelitvi stroškov na stroškovna mesta s pomočjo ključev je treba upoštevati tudi učinke teh stroškovnih mest.

Za primerjanje stroškov je potrebno, da so temelji, ki služijo za izračunavanje ključev, enovrstni in stalni.

OBRAČUNAVANJE STROŠKOV PO VRSTAH, STROŠKOVNIH MESTIH IN NOSILCIH

Obračunavanje stroškov po vrstah

10. člen

1. To obračunavanje se vrši — praviloma v knjigovodstvu — s seštevanjem posameznih stroškovnih vrst, n. pr. materiala, mezd, plač, odpisov in podobnega, kakor je to razvidno iz 4. razreda v vzorcu računskega načrta.

2. Število stroškovnih vrst je odvisno od vrste in velikosti obrata kakor tudi od potrebe za točno kontrolo in obračunavanje stroškov. Razčlenjevanje stroškov po vrstah je treba izvesti v mejah računovodstvene ekonomičnosti.

3. Smernice za posamezne gospodarske panoge morajo glede stroškovnih vrst paziti na sledeče:

a) Razmejitev stroškovnih vrst (zlasti proizvodnega materiala, pomožnega in obratovnega materiala, izdelavnih mezd in pomožnih stroškov) mora biti enotna. Razmejitev mora izhajati iz razmer, kakršne so v povprečno velikih obratih enake gospodarske panoge.

b) Pod posebnimi stroški se razumejo one vrste stroškov (razen izdelavnih mezd in materiala za izdelavo), ki se dajo direktno ali indirektno vračunati na nosilce stroškov; delijo se pa na:

posebne izdelavne stroške in na
posebne prodajne stroške.

Najvažnejše vrste posebnih izdelavnih stroškov so: posebni stroški za projektiranje in razvijanje, posebna sredstva obrata, na primer posebni modeli, posebno orodje, pristojbine za licence in podobno.

Posebni prodajni stroški so: odpremniška vozna, provizija, davek na poslovni promet, v nekaterih primerih tudi embalaža, zlasti če ne obremenjuje vseh izdelkov enakomerno, zaradi česar v takem primeru ne more biti vključena med splošne stroške.

Obračunavanje stroškov po mestih

11. člen

1. To obračunavanje se vrši z delitvijo skupnega obrata na enote vračunavanja, kakor na primer na dele obrata in na oddelke. To obsega računске stroške po mestu nastanka in jih porazvršča na naslednja stroškovna mesta. Podlaga za to obračunavanje je obračunavanje stroškov po vrstah.

2. Stroškovna mesta služijo za opredelitev odgovornosti in omogočajo stalno kontrolo nad obratom glede na stroške. Razčlenjevanje po stroškovnih mestih mora segati tako daleč, da se obvaruje i lahek pregled i računovodstvena ekonomičnost.

Pri obračunavanju po stroškovnih mestih je treba deliti upravo od prodaje. Smernice morajo ugotoviti, kako se obračunavajo upravni stroški, ki jih je treba ločeno obračunavati. Če je kaj stroškov, ki se nanašajo i na upravo i na prodajo, je treba to upoštevati pri razdelitvi.

3. Stroškovna mesta se ugotavljajo s stališča tehnike obračunavanja, prostora ali z drugih stališč, na primer po oddelkih delovnega področja, po skupinah strojev, po odgovornosti itd.

4. Poleg glavnih stroškovnih mest, katerih stroški se dajo direktno vračunavati na izdelke, je treba praviloma ugotoviti tudi pomožna stroškovna mesta, ki vračunavajo svoje stroške ne npravnost na proizvode, temveč na druga stroškovna mesta, to je na glavna in pomožna stroškovna mesta.

5. Izmed stroškov po mestih je treba zajeti (obseči) kolikor mogoče večji del kot posamezne stroške po mestih.

6. Za kontrolo je potrebno stroške po mestih razčleniti enotno in v zadostni meri podrobno po vrstah stroškov.

7. Obračunavanje stroškov po mestih se da izvesti v knjigovodstvu ali v ozkem sodelovanju s tem (po mož-

nosti sistematično v podobnem postopku, kakor je knjigovodstvo), statistično, s pomočjo enega ali več obračunskih listov.

Obratovni obračunski list (ObOL) prikazuje:

a) grupiranje stroškov po vrstah in mestih,
b) porazdelitev stroškov med samimi stroškovnimi mesti,

c) izračunavanje pribitkov k splošnim stroškom,

č) izračunavanje statističnih in značilnih števil obrata.

8. Z ozirom na to, da je v sestavi stroškov izražena specifičnost posamezne panoge in obrata, je treba težiti za poenotenjem najvažnejših skupin stroškov, kakor so: nabavljanje in vskladiščenje, izdelava, uprava, prodaja. Razen tega je treba, da težijo smernice, upoštevajoč velikost in strukturo obrata, za poenotenjem posameznih stroškovnih mest v okviru skupin stroškovnih mest; prax temu namenu pa koristno služi ObOL.

Obračunavanje stroškov po stroškovnih nosilcih

12. člen

1. Po tem obračunavanju se vračunavajo stroški na učinke. Predmet obračunavanja stroškov po stroškovnih nosilcih niso samo prodajni izdelki ter usluge, temveč tudi učinki v okviru obrata, na primer v lastnem obratu izdelane naprave ali orodje, proizvodna energija, lastna popravila in podobno.

2. To obračunavanje se lahko vrši v knjigovodstvu ali statistično. V tem zadnjem primeru se mora skladati s knjigovodstvom.

3. Razmejitev stroškovnih nosilcev je treba izvesti s stališča kontrole in točnega obračunavanja stroškov. Če se za izdelke uporabljajo posamezni deli obrata neenako ali če obstajajo medskladišča, je potrebno nadaljnje razčlenjevanje po izdelkih.

Kjer je število različnih izdelkov zelo veliko, dovoljuje računovodstvena ekonomičnost tekoče obračunavanje le po skupinah izdelkov; to pa povzroča nejasne in neprimerljive rezultate. V takih primerih je treba od časa do časa izvesti natančno kalkulacijo za posamezne izdelke kot dopolnitev.

4. Obračunavanje stroškov po izdelkih mora biti v zadostni meri podrobno in enotno razčlenjeno po vrstah in skupinah stroškov. Prvi pogoj za to je po vrstah in mestih obdelano in enotno obračunavanje stroškov.

5. Meje enotnosti pri obračunavanju v obratih iste panoge so vezane na raznovrstnost učinkov v gospodarskih panogah in obratih. Kolikor so učinki ali skupine učinkov v obratih enak ali primerljivi, morajo smernice predvidevati kot pogoj za primerjavo enotno in dovolj podrobno razčlenjevanje in enotno izvajanje obračunavanja izdelkov.

Vpliv stopnje zaposlenosti na kalkulacijo

13. člen

1. Preiskovanje in ocenjevanje stroškov in stopnja zaposlenosti izhaja iz delitve stroškov na stalne (fiksne), ki so v glavnem neodvisni od izprememb v zaposlenosti, ter na prometne (proporcionalne) stroške.

2. Uporabljanje normalnih pribitkov, ki so izračunani iz normalne zaposlenosti, je prva stopnja računskega zajemanja (obseganja) izprememb v stopnji zaposlenosti. Tako se ugotavlja podkritje ali prekritje dejanskih pribitkov v razmerju z normalnimi.

3. V smernicah je treba po možnosti razložiti merjenje stopnje zaposlenosti, ki je važno za medobratno

primerjavo, zlasti če pri večini podjetij ni podrobno razčlenjeno obračunavanje stroškov.

4. Spoznavanje izpremenljive obremenitve s stroški in njenih vzrokov se izpopolnjuje, če se premerijo poleg gibanja stroškov tudi izpremembe v prometu.

III. Izkoriščanje kalkulacije

14. člen

1. Namen smernic je, da se v obratih uvede enotna kalkulacija. S tem se ustvarijo pogoji za izkoriščanje kalkulacije, da se doseže povečanje ekonomičnosti in večje proizvodne sposobnosti obrata. Zlasti mnogo pojasnila nudi primerjava stroškov.

Pri primerjavi v področju kakega podjetja razlikujemo časovno primerjavo, primerjavo predvidevanja s činjenicami ter primerjavo postopkov.

2. Izkoriščanje pravilne in enotne kalkulacije v lastnem obratu bo še bolj plodno, če sodeluje celotna gospodarska skupina pri medobratni primerjavi.

Smernice morajo ustvariti zadostno kalkulacijsko enotnost, ki je pogoj za zaželeno medobratno primerjavo, upoštevajoč pri tem specifične potrebe računovodstva posameznih podjetij.

B. IZRACUNAVANJE LASTNE CENE

I. Splošne odredbe

15. člen

1. Ta navodila imajo nalogo kazati pot, kako se mora izračunavati lastna cena izgotovljenih izdelkov ali uslug z uporabljanjem zgoraj navedenih kalkulacijskih načel.

Ta navodila veljajo splošno za vsa podjetja, ki predajajo kateremu koli državnemu uradu ali ustanovi kalkulacije svojih izdelkov v kateri koli namen, zlasti pa zaradi kontrole cen.

2. Podjetja, delavnice in osebe morajo na zahtevo pristojnih oblastev predati kalkulacijo svojih izdelkov ali uslug, izdelano po teh navodilih.

Državni, federalni ali krajevni uradi in ustanove, ki kupujejo ali naročajo kakršno koli blago, smejo zahtevati od dobavitelja takrat, ko ta predloži ponudbo, predkalkulacijo, na zahtevo pa po dobavi tudi dodatno kalkulacijo; obe morata biti izdelani po načelu teh navodil. Kalkulacija mora vsebovati izjavo ponudnika, oziroma dobavitelja, da v kalkulacijo vzete cene ustrezajo zakonitim predpisom — tako glede surovin, pomožnega in obratnega materiala in glede polizdelkov — kakor tudi glede vseh ostalih v kalkulaciji navedenih elementov.

3. Zgoraj navedeni uradi in ustanove smejo preizkusiti knjigovodstvo in druge oblike računovodstva zlasti za ugotovitev, če ustrezajo obvezam navodil za enotno računovodstvo po določilih tega odloka. Po potrebi smejo ti uradi zahtevati tudi razna pojasnila in dokumente, smejo pa tudi z osebnim obiskom v obratu ali v delavnici in z zasliševanjem delavcev in nameščencev preizkusiti resničnost navedb kalkulacije. Lastnik in tudi vsi delavci ter nameščenci obrata so jim dolžni dati vsa zahtevana pojasnila in podatke.

Vse te pravice imajo tudi uradi za cene in mezde, zlasti v primeru, če je treba potrditi ali preizkusiti cene ali mezde.

Vse, kar omenjeni uradi zvedo pri takem pregledovanju, je uradna tajnost.

II. Sestavitev lastne cene

16. člen

1. Pri vsaki predkalkulaciji in naknadni kalkulaciji mora biti navedeno tole:

a) točna označba kalkuliranega predmeta (številka naročila, kosovnega lista, risbe, vzorca, montažna številka in oznaka izpremembe risbe);

b) ime obrata, ki nabavlja, ter oddelek za izdelavo;

c) količina, na katero se nanašajo podatki kalkulacije, na primer 100, 1000 ali kako drugo število kosov, kilogramov, metrov itd.;

č) dan sklenitve kalkulacije;

d) skupna količina, za katero velja kalkulacija v smislu podatkov pod a) do č); pri naknadnih kalkulacijah mora biti razen gornjega navedeno še tole:

e) čas, v katerem so nastali obračunani zneski;

f) v odstotkih izražena izkoriščena kapaciteta celotnega obrata za čas, na katerega se nanaša dodatna kalkulacija;

g) katere količine so že nabavljene in katere jo treba v smislu naročila še nabaviti. Te podatke je treba navesti posebej za vsako naročilo.

2. V obratnem obračunu je treba stroške razčleniti ne samo po izdelkih, temveč tudi po vrstah in po stroškovnih mestih.

Kalkulacija lastne cene se mora razčleniti takole:

A material za izdelavo,

B izdelavne mezde,

Ca splošni izdelavni stroški,

Cb splošni upravni in prodajni stroški,

C posebni stroški.

3. Razen tega mora kalkulacija vsebovati kalkulacijski zaslužek (Č), kakor tudi podatke, potrebne za izračunavanje zaslužka, ali zakonito predpisani zaslužek, izražen v odstotkih lastne cene.

$B + Ca \dots =$ izdelavni stroški

$A + B + Ca \dots =$ proizvodni stroški

$C = Ca + Cb \dots =$ splošni stroški

$A + B + C + Č =$ lastna cena.

A. MATERIAL ZA IZDELAVO

17. člen

1. Pojem »material za izdelavo« obsega vse surovine, uporabljene neposredno za učinek (izdelek ali uslugo), v obratu izgotovljene polizdelke in delne izdelke, kakor tudi vnovič uporabljene odpadke ter podobno.

2. Računska razčlenitev med materialom za izdelavo z ene strani ter obratovnim materialom z druge strani mora biti vselej izvedena z enotnega stališča. Pomožni in obratovni material spadata med splošne stroške (glej 16. člen pod c).

3. Kot potrošek je treba vzeti v kalkulacijo: količino surovega materiala za izdelavo, in sicer deljeno po vsaki vrsti materiala, torej vštevši odpadke ob predelovanju, ki so v obratu neizogibni.

Pribitke na potrošnje izdelavnega materiala za pokvarjeno blago, zaradi napak v materialu za izdelavo ali zaradi napak v predelovanju je treba posebej navesti. Potrebno je, da se ti pribitki lahko statistično ali knjigovodstveno dokažejo s prilogami (dokazili).

4. Za predkalkulacijo velja bruto količina, na primer v smislu risbe, kosovnega lista, predpisa za vložek (izgotovljena količina, prištevši odpadki pri predelavi). Ob dodatni kalkulaciji se mora dejanski potrošek mate-

riala (bruto količina kakor tudi odpadki ter pokvarjeno blago) dokazati s prilogami in s skladiščnim knjigovodstvom.

5. V predkalkulacijah je treba oni material za izdelavo, ki je že nabavljen za naročilo, vračunati po dejanskih nabavnih cenah, material, ki se črpa iz skladišč lastnega obrata ali ki ga je treba še nabaviti, pa po dnevnih cenah. V dodatne kalkulacije je treba vzeti dejansko povprečno dnevno ceno, ki se mora po potrebi dokazati s prilogami in s skladiščnim knjigovodstvom.

6. Nabavna cena se razume praviloma franko obrat, torej z všteto voznino, poštnino, embalažo itd. Rabati, popusti in skonti, povračila za letni promet ter za vrnitev embalaže in podobno morajo biti razvidni iz knjigovodstvenih prilog in se morajo odbiti pri izračunavanju nabavne cene.

7. Če je običajno, da se proizvajajo materiali za izdelavo, polizdelki in deli v oddelkih lastnega obrata, tedaj se računajo kot nabavna cena proizvodni stroški z dodatkom odpadajočega dela splošnih upravnih stroškov in posebnih stroškov ali katera koli druga interna obratovna obračunska cena, izračunana po teh načelih.

Če se v obratih, ki običajno ne dobavljajo predizdelkov iz lastnega obrata, računa za te tržna cena, tedaj je treba v kalkulaciji posebej navesti one pribitke, ki presegajo stroške proizvodnje, ustreznj del splošnih stroškov uprave ter posebnih stroškov.

8. Odpadki in ostanki:

a) vrednost zopet uporabljivih odpadkov, ki pripadajo vkalkuliranim bruto količinam, je treba priznati, odbiti in posebej navesti;

b) za ceno enote je treba postaviti ceno, ki se da doseči ob ponovnem izkoriščanju ali prodaji (prodajna cena po odbitku prodajnih stroškov in posebnih stroškov predelave);

c) pripadajoče vrste ostankov materiala in njih količine je treba dokazati knjigovodstveno po vrsti njih ponovne uporabe.

B. IZDELAVNE MEZDE

18. člen

1. Pojem: izdelavne mezde so vse mezde delavnic ali mezde za predelavo, ki so nastale neposredno ob izdelavi kalkuliranega predmeta.

2. Opredelitev z ozirom na pomožne mezde. Vse druge mezde obrata je treba računati kot pomožne mezde med splošne stroške. Računska porazdelitev med izdelavnimi mezdami in pomožnimi mezdami se mora vršiti stalno in z enotnega vidika.

3. Razčlenjevanje:

a) priporoča se, da se čas izdelave vstavi v kalkulacijo, razčlenjeno na delovne operacije ali na oddelke obrata (čas strojnega in ročnega dela); vsi čas izdelave mora ustrezati pospešku in izboljševanju postopka pri izdelavi;

b) pribitke za izdelavne mezde, ki izvirajo iz pokvarjenega blaga, iz napak v materialu za izdelavo ali iz napak v predelavi, je treba navesti posebej. — Dokazati jih je treba knjigovodstveno ali na statističen način s pomočjo priloge;

c) dejanska izguba časa in mezd mora biti dokazana s prilogami. Načeloma se sme vračunavati tarifna mezda, in sicer časovna ali akordna.

C. SPLOŠNI STROŠKI

19. člen

1. Pojem: splošni stroški so oni stroški, ki niso niti materialni stroški za izdelavo, niti izdelavne mezde, niti posebni stroški.

2. Razčlenjevanje:

a) minimalno razčlenjevanje mora razlikovati med splošnimi stroški za izdelavo in splošnimi stroški uprave in prodaje;

b) v obratnem obračunu je praviloma potrebno še nadaljnje razčlenjevanje po vrstah in stroškovnih mestih. Tu se je treba ravnati po načelu, da morajo splošni stroški obremenjevati ona stroškovna mesta, pri katerih so nastali;

c) za zaračunavanje stroškovnih vrst na stroškovna mesta in stroškovnih mest med seboj ter stroškovnih mest na izdelke je treba uporabljati brezhibne ključe. Brezhibni ključi so samo taki ključi, ki ustrezajo razmeram obrata, zlasti stvarnemu uporabljanju (angažiranju) mest, katerih stroške je treba razdeliti na nadaljnja stroškovna mesta ali izdelke.

3. Stroški, ki se ne vračunavajo v kalkulacije, so: družbeni davek in pridobnina, delkredere, obresti za tuji kapital (bankam, za obligacije, hipoteke, eskontente in podobno), obrestovanje lastnega kapitala.

C. SPLOŠNI STROŠKI IZDELAVE

20. člen

1. Pri splošnih izdelavnih stroških je treba po možnosti posebej obračunati splošne stroške za material.

Splošni stroški za material s svojimi pomožnimi stroškovnimi mesti (uprava skladišč, preizkušanje in prevzemanje materiala ter podobno), kakor tudi splošni izdelavni stroški s pripadajočimi pomožnimi mesti (prevažanje v področju obrata, naprave za pogonsko silo, upravljanje delavnic in podobno) ter glavna stroškovna mesta razčlenjujejo praviloma stroške po sledečih vrstah:

a) plače: za upravo skladišč, za upravo delavnic, za mojstre, za mezdne pisarne, pisarnam za pripravljanje dela, konstrukterjem in podobno;

b) pomožne mezde: za skladišča, za prevažanje v področju obrata, za obratne centrale, za čiščenje naprav, za nadzorstvo izdelave, za vratarje, za paznike, za plačani čas čakanja, dopustov in podobno;

c) socialne dajatve: z zakonom predpisane dajatve za socialno zavarovanje; neobvezne socialne dajatve v korist delavcev in nameščencev, kakor tudi v druge socialne humane namene, kolikor so v stroki te dajatve običajne ter ne nasprotujejo načelom varčnega gospodarstva;

č) material za proizvodnjo energije in kuriva, n. pr. plin, električni tok, para, premog, koks, nafta, voda in podobno;

d) pomožni material, to je taksen, ki se v obratu ne uporablja kot material za izdelavo, niti kot obratni material, zlasti pa tak material, katerega uporabljanje se kot material za izdelavo ne da določiti po količini, na primer kisline, razne kemikalije, sredstva zoper rjo in podobno;

e) obratni material: drobno orodje, jeklo za orodje, pogonski jermeni, sredstva za varjenje, za hlajenje, mazanje in čiščenje, kakor tudi pisarniški material, ki se uporablja na teh stroškovnih mestih;

D tekoča popravila obratovih zgradb, naprav, strojev, orodja in podobno. Nabave novih namesto starih naprav, strojev in podobno, kakor tudi popravila, ki zvišujejo vrednost, niso tekoča popravila. Velike poprave in podobni izredni izdatki morajo biti vzeti v reparaturne stroške posameznega obračunskega razdobja samo z ustrežajočim delom, dočim ostane presežek vključen v 2. računskem razredu;

g) odpisi za izdelovalne naprave;

h) davki, kolikor obremenjuje izdelavo;

i) ostali stroški, kakor zavarovanje, telegrafski in poštni, potni in podobni stroški, če jih je mogoče vračunati k izdelavi.

2. Pri nekaterih podjetjih zahteva značaj posla, da se izračunajo skupni izdelavni stroški namesto posebnih stroškov za izdelavne mezde in splošnih izdelavnih stroškov. V takem primeru govorimo o stroških za prodajo, za oplemenitev, za časovne stopnje stroja, o stroških za prostor in podobno pri posameznih delih delovnega procesa ali posameznih oddelkov.

D. SPLOŠNI UPRAVNI IN PRODAJNI STROŠKI

21. člen

1. Upravne stroške je treba vračunavati ločeno od prodajnih.

2. V splošne upravne in prodajne stroške se štejejo sledeče vrste stroškov, kolikor se nanašajo na ustrežajoča stroškovna mesta (poslovna ali glavna uprava, prodaja in prodajna skladišča, odprema in podobno; glej vzorec obratovnega računskega lista za večja podjetja):

a) plače, če niso obračunane med splošnimi izdelavnimi stroški;

b) pomožne mezde za čiščenje pisarn, služabniki in podobno;

c) socialne dajatve;

č) material za proizvodnjo energije ter gorivo za ogrev in razsvetljavo (kar odpada na upravna in prodajna stroškovna mesta);

d) pomožni material, na primer embalaža, če se ne vračuna v posebne stroške;

e) obratni material za potrebe pisarn, pisalne in druge pisarniške potrebščine ter sredstva za čiščenje;

f) tekoče vzdrževanje zgradb, naprav in podobno, kolikor odpada na upravo in prodajo;

g) davki in javne dajatve, kolikor ne spadajo med splošne izdelavne stroške;

h) ostali stroški, kakor:

zavarovanje proti požaru, vlomu, poškodovanju strojev in podobno;

poštni in telegrafski stroški;

stroški za denarni promet;

potni stroški;

pravdni stroški, stroški za izvedence;

članarino in prispevki strokovnim društvom in podobno;

ostali prodajni in reklamni stroški, razstave, vzorci in podobno.

E. POSEBNI STROŠKI

22. člen

1. Semkaj spadajo deli izgotovljenih izdelkov, nabavljenih od tretjih oseb. Količina se mora ugotoviti

iz risbe, kosovnega lista, posebnih predpisov in iz podobnega. Ceno za take dele je treba vračunati skladno s 17. členom v 5., 6. in 7. točki te uredbe. Nabavni stroški za te dele se izkazujejo v obliki posebnega nabavnega pribitka, če niso že vračunani v druge stroške.

2. Vračunavanje tujega najetelega dela. Najeto delo tujih oseb, kakor tudi domače (družinsko) delo se ne sme vračunavati med izdelavne mezde, temveč kot posebna vrsta stroškov. Na te stroške se ne sme obračunavati pribitek splošnih izdelavnih stroškov.

3. Posebna sredstva obrata so take priprave in orodja, ki služijo samo pri izvršitvi posameznega naročila (posebni modeli, šablone, posebno orodje in podobno).

4. Pristojbine za licence in koncesije morajo biti v zmerem razmerju do prometa in vrednosti učinka. Te se smejo obračunavati samo skladno z odnosnimi pogodbami.

5. Provizija in podobne nagrade zastopnikom se smejo vračunavati samo, če so v resnici neizogibno potrebne, ter morajo biti zmerne. Če obstoječe zastopniške in podobne pogodbe nasprotujejo tej določbi, se morajo izpremeniti ali razveljaviti.

6. Posebni odpremiški stroški. Te je treba posebej navesti in sicer po nabavni ceni ali po proizvodnih stroških embalaže, voznine, prevoza, transportnega zavarovanja in podobno, ali po špedicijskem računu.

7. Davek na poslovni promet. Tega je treba izkazati na koncu kalkulacije, kolikor se kalkulira cena z vštetim davkom na poslovni promet.

8. Ostali posebni stroški. Te je treba posebej navesti ter podrobno in natančno označiti njih vrsto.

III. Zasluzek

23. člen

1. Višino dovoljenega zasluzka določajo pristojna oblastva, in sicer po procentih one cene, ki je obratom lastna cena izdelkov. Namesto tega pa smejo posamezniki in podjetja vstavljati v kalkulacijo kalkulativno obrest, izračunane po načelu kalkulacije v smislu 8. člena po 7. točki tega odloka.

2. Podjetja, ki so upravljana namenoma ali iz malomarnosti po neracionalnih načelih, nimajo pravice na zasluzek. Podjetjem pa, ki pokazujejo izredne uspehe v racionalizaciji svojega obratovanja, se sme zvišati odstotek zasluzka ali obrestna mera kalkulativnih obrestí.

24. člen

Vsa potrebna nadaljnja obvezna navodila, pravilnike in vse obvezne razlage tega odloka bo izdal poverjenik NKOG-a za trgovino in preskrbo.

25. člen

Ta odlok stopi v veljavo na dan razglasitve. Št. 131.

Beograd 1. februarja 1945.

Predsedstvo

Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

Tajnik:

Predsednik:

Rodoljub Čolaković l. r.

Dr. Ivan Ribar l. r.

R A Č U N S K I

0. razred	1. razred	2. razred	3. razred
Mirujoči računi	Finančni računi	Predhodni in popravni računi	Računi za surovine, pomožni in obratovni material ter nabavljeno blago

Vzorec računskega načrta

0	1	2	3
Mirujoči računi	Finančni računi	Predhodni in popravni računi	Računi za surovine, pomožni in obratovni material ter nabavljeno blago
00 pozicijna zemljišča 001 tovarniške zgradbe 002 skladišča 003 zgradbe za urade 004 stanovanjske zgradbe 005 ostale zgradbe 007 uredben zemljišč, pota	10 blagajna 101 glavna blagajna 102 tovarna blagajna 103 portna blagajna 11 Poštna hišnica, banka 110 Pošta hišnica 111 Narodna banka 112 druge banke 12 monice, čeki, devize 120 menice 121 čeki 123 devize 13 vrednostni papirji 131 delnice lastnega podjetja 133 ostali vrednostni papirji 14 terjatve pri kupcih 140 terjatve pri kupcih v tu- zemstvu 141 terjatve pri kupcih v ino- zemstvu 149 dvomljive terjatve 15 ostale terjatve 150 lastne akcije 151 terjatve od podjetij kon- cerna 16 obveznosti iz blagovnega po- slavljanja 160 v tuzemstvu 161 v inozemstvu 17 trate, akcepti 18 ostale obveznosti 19 ostali finančni računi 197 privatni računi	20 izredni in neposlovni izdatki 200 darila 201 zgube vsled štude 202 zgube pri prodaji uze- stij 203 izdatki za neuplovne hče in zemljišča 21 izredni in neposlovni dohodki 210 dohodki od participacij 211 dohodki od prodaje ne- stij 212 dohodki od neposlovnih dej- in zemljišč 22 časovna razmejitev 220 plačano socialno zavarov- vanje 221 obračunano socialno zava- rovanje 222 plačani dopolnili 223 obračunani dopolnili 224 plačano razno pristojbine in davki 225 obračunane razne pristoj- bine in davki 226 plačano socialno popravilo 227 obračunano socialno popra- vilo 23 razlike oca 230 razlike v cenah surovin 231 razlike v cenah ostalega materiala 24 obresti in podobni izdatki in dohodki 240 plačane obresti 241 dohodki od obresti 242 obrestim podobni izdatki 243 obrestim podobni dohodki 25 knjigovodstveni odpisi 250 odpisi za nepremičnine 251 ostali odpisi 26 nastali riziki 260 zgube na zalogah 261 zgube pri prodaji blaga 262 zgube vsled lamčenja 263 zgube pri izdelavi 27 obračunani kalkulatívni stroški 270 obračunano kalkulatívno obresti 271 obračunani kalkulatívni odpisi 272 obračunano kalkulatívno podjetnikova plača 273 rezerve za riziko izdelave 274 rezerve za riziko prodaje 28 izdatki, ki obremenjujejo čisti dobitek 280 družbeni davek 281 doprinosi, ki se ne štejejo v stroške	30 surovine 33 pomožni material 34 pogonski material 35 drobni material 36 nabavljeno delo 37 ostali

OKVIR

1. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
Obračunski računi obrata in izdelkov				Računi prometa	Zaključni računi
Računi stroškov po vrstah		Računi polizdelkov in gotovih izdelkov			

za proizvodniška podjetja

4	5	6	7	8	9
Računi stroškov po vrstah	Obračunski računi ^{1),2)}		Računi polizdelkov in gotovih izdelkov	Računi prometa	Zaključni računi
POSAMEZNI STROŠKI 40 material za izdelavo 41 mezde³⁾ 419 izdelavne mezde ⁴⁾ 4190 izdelavne mezde brez montažnih mezd 4101 montažne mezde SPLOŠNI STROŠKI 415 pomožne mezde ⁴⁾ 4150 mezde za transport 4151 mezde za čakalnje 4152 mezde za izboljšavo 4153 ostale pomožne mezde 4154 obratni dopusti 4155 dodatek na čezurno in no deljsko delo 42 plačo 421 plače komercialnih nameščencev 422 plače tehničnih nameščencev 427 posredniški stroški v zvezi s plačami 43 socialne dajatve 430 okrožni vrni 431 pokojninska zavarovanja 432 druge obvezne socialne dajatve 434 podpore pripadnikom podjetja 435 doprinosi za zdravljenje in za odmor 436 doprinosi za prehranbene in oskrbovalne ustanove pripadnikov podjetja 437 doprinosi za prireditve 438 doprinosi za splošne humanitarne in socialne namene 44 pomožni, pogonski in pisarniški material ter tuja popravila 440 pomožni material za izdelavo 441 orodje, modeli in priprave 442 material za popravila in vzdrževanje 443 material za transportna sredstva in konje 444 maziva 445 pisarniške potrebščine 446 za vojni material 447 ostali material 448 tuja popravila 45 material za energijo, vodo in plin 450 nabavljeni električni tok 451 nabavljeni plin 452 voda 453 premog 454 drva, žaganje in podobno 46 davki, pristojbine, doprinosi, zavarovalnine in kalkulativni stroški 460 davki 461 dokladi 462 takse 463 razni doprinosi 464 zavarovanja 465 obračunane kalkulativne obresti 466 obračunani kalkulativni odpisi 467 obračunana kalkulativna podjetniška plača 468 rezerve za riziko prodaje 469 obračunane rezerve za nizko izdelavo 47 prosto za materialno obračunavanje učinkov znotraj obrata	60 obračunski stroški materiala za izdelavo 61 obračunski stroški izdelavnih mezd 62 obračunani splošni izdelavni stroški 63 obračunani splošni stroški materiala 64 obračunani splošni upravni stroški 66 obračunani splošni prodajni stroški 68 obračunani posebni posamezni izdelavni stroški 67 obračunani posamezni prodajni stroški (Nadaljevanjs 4. razreda:) 48 razni stroški 480 poštni stroški 4800 poste 4801 telefon 4802 brzopis 481 poštni stroški 482 zastojniški stroški 483 reklama 484 pravni stroški in stroški za izredene 485 licence, patente 486 prevojni stroški 487 najemnine 488 ostali stroški POSEBNI STROŠKI 49 posebni posamezni stroški 490 posebni posamezni izdelavni stroški 495 posebni posamezni prodajni stroški 4950 odprema vozna 4951 provizije 4952 davek na poslovni promet 4953 razvojni material, kolikor ni obsežen v splošnih stroških	6. razred je rezerviran za knjigovodstveno obračunavanje po mestih v zvezi s 5. razredom, ki je pri takem obračunavanju prost	70-72 polizdelki 73-76 gotovi izdelki 70 v lastnem podjetju izdelano napravo in orodje 77 deli lastne izdelave 78 povečanje vrednosti zaradi velikih popravil	80-82 stroški prodanih izdelkov ⁵⁾ 83 stroški prodanih odpadkov 84 stroški prodanega trgovskega blaga 85 izkupički za prodano izdelke 86 izkupički za prodano odpadke 87 izkupički za prodano trgovsko blago ¹⁾ 88 ostali izkupički 89 zmanjšanja izkupičkov prodajo 890 skonti 891 rabati in popusti 892 odučki	90 zbiralni računi razmojitve 91 uspeh obrata 910-912 uspeh prometa izdelkov 913 uspeh prometa odpadkov 914 uspeh prometa trgovskega blaga 95 mesečni račun izgube in dobička 98 letni račun izgube in dobička 99 letni račun bilance

PRIPOMBE:

- 1) Ti računi se uporabljajo v primeru, ko se uporablja obratovni obračunski bil.
- 2) Ob uporabljanju delitveno kalkulacije se pojavljajo nekatere spremembe v razredih in skupinah označenih z 2.
- 3) Po potrebi razdeljeni po izdelkih.
- 4) Blago, katerega obrat ne izdeluje, temveč ga prodaja v nespremenjenem (nepredelanim) stanju.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
S T R O J N I L I S T																	Inventarna štev.													
Označba stroja																	Leto, kdaj je bil izdelan													
Izdelovatelj																	Številka stroškovnega mesta													
Dobavitelj																	Številka naročila													
Označba stroja																	izpremembe in popravila													
Vzorec (tip, model)																	Vrsta													
Glavne dimenzije, posebne naprave, orodje																	Št. naročila													
Tovarniška štev.																	Široški													
Teža																	Aktivirano													
Normalna kapaciteta																	Št. naročila													
Pogon																	Št. naročila													
Delež učinka																	Št. naročila													
Skupinski pogon																	Št. naročila													
Inv. št. motorja																	Št. naročila													
Na. etost																	Št. naročila													
Vrsta struje																	Št. naročila													
Učinek v kW																	Št. naročila													
nominalni																	Št. naročila													
najvišji																	Št. naročila													
srednji																	Št. naročila													
Potrebna površina prostora																	Št. risbe													

89.

Odlok**o uvedbi enotnega računovodstva**

Na predlog Nacionalnega komiteja osvobodilne Jugoslavije in na podlagi 4. člena v odloku o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvobodilne Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne izdaje predsedstvo Antifašističnega sveta narodne osvobodilne Jugoslavije sledeči odlok:

1. člen

Vsa državna in zasebna proizvodniška, trgovska, bančna in prometna podjetja so dolžna počenši od 1. januarja 1945 dalje izvesti poenotenje svojega računovodstva skladno z obveznimi navedili, ki jih predpisuje odlok o poenotenju računovodstva, izdan dne 1. februarja 1945.

2. člen

Poenotenje knjigovodstva morajo izvesti podjetja, pri katerih je bilo zaposlenih v katerem koli letu od leta 1939, in nadalje:

- a) preko 100 delavcev do 30. junija 1945,
- b) preko 50 do 100 delavcev do 31. decembra 1945.

Poverjenik za trgovino in preskrbo sme za posamezna podjetja ne glede na število zaposlenih delavcev ter za posamezne panoge predpisati tudi drugačne roke za izvedbo poenotenja knjigovodstva.

Vsi prometni računi, izraženi po dosedanji praksi, se morajo razčleniti po enotnem računskem okviru in računskem načrtu ter sumarično prenesti v trgovske knjige (preknjižiti).

3. člen

Vsa podjetja po 2. členu so dolžna izvesti v tem roku računovodstveno poenotenje svojih kalkulacij na način, kakor je predpisan v 5. do 14. členu tega odloka o poenotenju računovodstva.

Podjetja, ki vlagajo pri katerem koli uradu ali ustanovi za kateri koli namen kalkulacije svojih izdelkov, so dolžna te kalkulacije izdelati na podlagi navodil za izračunavanje lastne cene, kakor jih predpisujejo določbe v 15. do 25. členu tega odloka.

4. člen

Poverjenik za trgovino in preskrbo se pooblašča, da izda predpise o enotni statistiki v gospodarskih podjetjih, kakor tudi o obvezni primerjavi podjetij enake gospodarke panoge.

Poverjenik za trgovino in preskrbo se pooblašča tudi, da v soglasju s finančnim poverjenikom izda potrebne predpise in navodila o enotnem bilančnem obračunavanju.

5. člen

Federalna poverjeništa za trgovino in preskrbo bodo zaradi izvedbe tega odloka po svojih organih vršila nadzorstvo nad podjetji. Kontrolo nad delovanjem teh organov bo izvrševal Revizijski urad, ki se naj ustanovi v sestavi Komisije za gospodarsko obnovo domovine, pri Gospodarskem svetu NKOJ-a.

6. člen

Vsakršno odstopanje od odredb, izdanih s tem odlokom, se smatra za prestopok ter je zato kaznivo. Za prestopke sta odgovorna tako nameščence kakor tudi lastnik podjetja.

Kazni se izrekajo sledeče: zapor, lažje ali težje prisilno delo do 10 let, zaplenba podjetja in zaplenba posameznega dela ali celotnega imetja v korist države. Proti isti osebi je mogoče za isto kaznivo dejanje izreči več kazni.

O teh kaznivih dejanjih sodijo posebna sodišča, ki se v ta namen ustanovijo pri federalnih poverjeništvih za trgovino in preskrbo. Poverjenik za trgovino in preskrbo bo izdal predpise o sestavi in poslovanju teh sodišč.

7. člen

Ta odlok stopi v veljavo na dan razglasitve. Na ta dan prenehajo veljati vse zakonske odredbe, ki nasprotujejo odredbam v tem odloku.

Št. 130.

Beograd 1. februarja 1945.

Predsedstvo

Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

Tajnik:

Predsednik:

Rodoljub Čolaković l. r.

Dr. Ivan Ribar l. r.

Številka 7 z dne 23. februarja 1945.

90.

Začasni odlok o financiranju
(odlok NKOJ-a).

91.

Odlok o uvedbi državne trošarine
(odlok NKOJ-a, III. št. 224 z dne 6. februarja 1945).

92.

Odlok o davčnih stopnjah
(odlok NKOJ-a, III. št. 255 z dne 6. februarja 1945).

93.

Odlok o spremembi zakona o taksah
(poverjenik za finance, III. št. 294 z dne 10. februarja 1945).

94.

Odlok o začasni upravi Narodne banke, Državno hipotekarne banke, Poštne hranilnice, Privilegirane agrarne banke, Obrtno banke in Uprave državnih monopolov
(poverjenik za finance, št. 290 z dne 8. februarja 1945).

95.

Odlok o zamenjavi taksnih znamk dosedanjih izdaj
(poverjenik za finance, III. št. 352 z dne 17. februarja 1945).

96.

Odločba o vložnih knjižicah

Ker se je pokazala potreba,

o d l o č a m,

da denarne ustanove do nadaljnje odredbe glede hranilnih vlog ne smejo izdajati vložnih knjižic, glasečih se na prinosnika ali z označbo šifre, temveč samo na ime vlagatelja.

Beograd dne 23. januarja 1945.
VII. št. 307.

Pomočnik
poverjenika za finance:
Dr. O. Blagojević l. r.

97.

Odločba o določanju prejemkov uslužbencev javnopravnih ustanov

(poverjenik za finance, VII. št. 303 z dne 23. januarja 1945).

98.

Odločba o izplačevanju hranilnih vlog in o odobrovanju posojil na območju, kjer so v obtoku kune in pöngi

(poverjenik za finance, VII. št. 355 z dne 29. januarja 1945).

99.

Odlok o določitvi cen za debelo in tanko surovo kožo

(urad za cene in mezde I. št. 266 z dne 19. decembra 1944).

Številka 8 z dne 27. februarja 1945.

100.

Odlok o organizaciji državne finančne uprave
(NKOJ, I. št. 420 z dne 30. decembra 1944).

101.

Odlok

o vrhovnem državnem nadzorstvu poverjeništvu za socialno politiko Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije nad vsemi ustanovami obveznega socialnega zavarovanja

1. člen.

Da se izenačijo socialni prispevki in socialne dajatve in da se prilagodijo današnjim življenjskim prilikam, se stavljajo vse obstoječe ustanove obveznega socialnega zavarovanja pod vrhovno državno nadzorstvo poverjeništvu za socialno politiko Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije.

2. člen.

Kot ustanove obveznega socialnega zavarovanja se smatrajo: Uradi za zavarovanje delavcev, blagajne za zavarovanje delavcev in nameščencev javnih in zasebnih železničarskih in plovbenih prometnih podjetij, bratovske skladišnice, bolniški, pokojninski in podporni skladi osebja v službi pri oblastvih in ustanovah države, federalnih edinic in pokrajin (liv. banovin), krajevnih in cerkvenih občin kakor tudi javnih zavodov (Narodne banke, Državne hipotekarne banke in podobno) ter Pokojninski zavodi za uslužbence.

3. člen.

Deklar se ne izdajo novi predpisi o celotnem socialnem zavarovanju, poslujejo ustanove iz 2. člena tega

odloka po svojih dosedanjih predpisih, v kolikor se ne bo drugače odredilo.

4. člen.

Natančnejše odredbe za izvedbo tega odloka izda poverjenik za socialno politiko v sporazumu s poverjeništvu za finance, promet in za rude Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije.

5. člen.

Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave.

Štev. 6.

Beograd dne 30. januarja 1945.

Predsednik

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:

Maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

Poverjenik za socialno politiko:

Dr. Anton Kržišnik l. r.
Finančni poverjenik:
Inž. Dušan Sernee l. r.
Prometni poverjenik:
Sreten Žujović l. r.
Rudarstveni poverjenik:
Todor Vujasinović l. r.

102.

Odlok

o ustanovitvi strokovnega sveta socialnega zavarovanja pri poverjeništvu za socialno politiko v Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije

1. člen.

Pri poverjeništvu za socialno politiko v Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije se ustanovi strokovni svet za socialno zavarovanje.

2. člen.

V delovno področje strokovnega sveta spada:

1. razpravljanje in presojanje predloženih zakonskih projektov na področju socialnega zavarovanja;
2. koordinacija delovanja državnih nadzornih oblastev, glavnega odbora enotnih delavskih in nameščenskih sindikatov v Jugoslaviji, gospodarskih in strokovnih zbornic in nositeljev zavarovanja pri izdelavi zakonskih projektov in enotnih navodil za izvedbo socialnega zavarovanja;
3. presojanje o vseh načelnih vprašanjih na področju socialnega zavarovanja.

3. člen.

V strokovni svet pridejo predstavniki: poverjeništev za socialno politiko pri Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije in pri posameznih federalnih edinicah; poverjeništev za finance, industrijo, trgovino, preskrbo, promet, rudarstvo in za narodno zdravstvo pri Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije; glavnega odbora enotnih delavskih in nameščenskih sindikatov v Jugoslaviji; gospodarskih in strokovnih zbornic; državnega statističnega urada; komisije za gospodarsko obnovo domovine ter centralne ustanove za socialno zavarovanje.

4. člen.

Število članov strokovnega sveta in njihovih namestnikov; način njihovega poslovanja; trajanje njihovega delovanja; način, kraj in čas konstituiranja, sklicovanja in vršitve sej ter tudi formalni pogoji za sklenitev sklepov — vse to bo odrejeno po pravilniku, ki ga izda po predlogu strokovnega sveta poverjenik za socialno politiko pri Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije.

5. člen.

Prve člane strokovnega sveta in njihove namestnike imenuje po predlogu oblastev in ustanov iz 3. člena tega odloka poverjenik za socialno politiko pri Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije.

Začasno bo imel strokovni svet trideset članov.

6. člen.

Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave.

III. št. 308.

Beograd 20. februarja 1945.

Predsednik

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:

Maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

Poverjenik za socialno politiko:

Dr. Anton Kržišnik l. r.

103.

Odlok

o izdajanju zakonskih odlokov in drugih predpisov

1. člen.

Izdajanje zbirke zakonskih odlokov in drugih predpisov splošnega značaja, ki jih izdala Antifašistična skupščina narodne osvoboditve Jugoslavije in Nacionalni

komitej osvoboditve Jugoslavije, se poverja »Uradnemu listu Demokratske federativne Jugoslavije«.

2. člen.

Poleg tekstov sme uredništvo »Uradnega lista« v soglasju s pristojnimi oblastmi za izvedbo zadevnih predpisov tiskati komentarje in navodila za uporabljanje odlokov in drugih predpisov.

3. člen.

Ta odlok stopi v veljavo takoj.

Beograd 10. februarja 1945.

Za predsednika

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:
podpredsednik

Vlad Ribnikar l. r.

104.

Odlok

o ustanovitvi sveta za zaščito mater, otrok in mladine v federativni Jugoslaviji

Da se doseže čim ožje sodelovanje in koordinacija pri izvajanju celotnega socialnega, zdravstvenega in moralnega varstva mater, otrok in mladine v federativni Jugoslaviji in po pooblastitvi Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije

o d l o k a m o,

da se osnuje Svet za zaščito mater, otrok in mladine v federativni Jugoslaviji, v katerega vstopijo:

I. strokovni organi poverjeništev za socialno politiko, narodno zdravstvo in za prosveto Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije ter saniteta Vrhovnega štaba NOV in POJ,

II. delegati glavnega odbora Rdečega križa Jugoslavije, glavnega odbora enotnih delavskih in nameščenskih sindikatov v Jugoslaviji, centralnega odbora Antifašistične fronte žen in centralnega odbora zedinjeno zveze antifašistične omladine v Jugoslaviji.

V širši Svet za zaščito mater, otrok in mladine vstopi še po en strokovni predstavnik poverjeništev za socialno politiko, za narodno zdravstvo in za prosveto iz federalnih edinic.

Svet naj se sestane takoj in nam predloži:

I. vse potrebne ukrepe za hitro zaščito mater, otrok in mladine na osvobojenem ozemlju Jugoslavije;

II. pravilnik in program svojega dela, zlasti na polju oživitve čim bolj zdrave koordinacije in čim bolj plodnosne kolaboracije med poverjeništvom Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije;

III. smernice za koordinacijo in kolaboracijo strokovnih organov za socialno politiko, za narodno zdravstvo in prosveto federalnih edinic za usIVENH ustanov ter humanitarnega sodelovanja Rdečega križa pri skrbi in vsestranski zaščiti otrok brez družine in pri ostvaritvi temeljnih življenjskih pogojev za ogrožene otroke v družinah;

IV. programsko-organizacijske temelje za zaščito mater, otrok in mladine v federativni Jugoslaviji.

S tem odlokom se spremenj odlok št. 148 z dne 1. decembra 1944. Svet si izbere pri konstituiranju predsednika in tajnika.

IV. št. 227.

Beograd 6. februarja 1945.

Poverjenik za socialno politiko:
Dr. Kržišnik I. r.
Poverjenik za narodno zdravstvo:
Dr. Z. Sremec I. r.
Prosvetni poverjenik:
Edvard Kocbek I. r.

105.

Pravilnik

o poslovanju z naročnino za časnike in časopise po pošti

1. člen.

Od dneva, ko stopi ta pravilnik v veljavo, bodo pošte sprejemale naročnino za časnike in časopise ob pogojih, predpisanih v tem pravilniku.

Kot časniki (listi) in časopisi (kot periodični spisi) se smatrajo vse publikacije splošnega političnega, zabavnega, znanstvenega ali strokovnega značaja, ki izhajajo dnevno ali od časa do časa, toda po naprej odrejenih časovnih presledkih, in ki so tiskane s tiskarskimi stroji ne glede na format.

Pošta ne sprejema naročnine za dnevnik, ki izhaja v njenem kraju.

2. člen.

Pošte sprejemajo naročnino za časnike in časopise, ki izhajajo na ozemlju demokratske federativne Jugoslavije in jim je glavna uprava p. t. t. izdala takšno dovoljenje.

3. člen.

Uredništvo časnikov in časopisov, ki žele organizirati sprejemanje naročnine preko pošte, se morajo obrniti za dovoljenje na glavno upravo p. t. t. s pismeno prošnjo in v njej navesti naslov lista, čas izhajanja in naročilne pogoje ter sprejeti sledeče obveze:

1. pristati na odbitek 15% od vplačane naročnine kot poštni dohodek;

2. plačati pošti takso za odpremo listov po poštni tarifi, ki je predpisana za nenaslovljene izvode;

3. v primeru, če bi se naročnina za list zvišala, morajo pošiljati pred tem naročene številke po starj naročilni ceni, dokler ne izteče naročilni rok;

4. da odpremljajo svoj list oziroma časopis preko pošte v enem svežnju, naslovljenem na pošto za vse naročnike na področju naslovne pošte;

5. da pristanejo na pogoje, določene s tem pravilnikom.

Uredništva časnikov in časopisov, ki se ne nahajajo v kraju glavne p. t. t. uprave, naj vložijo prošnjo za dovoljenje pri svoji krajevni pošti, ki dostavi to prošnjo neposredno glavni p. t. t. upravi.

4. člen.

O vsaki izdani dovolitvi obvesti glavna p. t. t. uprava vse pošte preko pristojnih direkcij. Šele potem, ko prejmejo pošte takšno okrožnico, smejo sprejemati od zainteresiranih oseb naročnino za dotične liste in časopise.

Glavna p. t. t. uprava natisne vsako leto seznam časnikov in časopisov, katerim je bilo izdano dovoljenje za zbiranje naročnine po pošti. Ta seznam dajejo pošte na vpogled osebam, ki se želijo naročiti na kak časnik ali časopis. Do natisa takega seznama naj imajo pošte pregled vseh okrožnic o izdanih dovoljenjih za naročnino ter sporočajo zainteresirancem, za katere časnike in časopise lahko pošiljajo naročnino po pošti. Tiskani seznam časnikov ali časopisov dopolnjujejo pošte na podlagi okrožnic, ki jih prejema v teku leta.

5. člen.

Pošte sprejemajo naročnino samo od 1. do 20. dne v mesecu, in sicer za en mesec vnaprej. Od 20. do konca meseca se naročnina ne sprejema.

V primeru, če časnik ali časopis, za katerega je plačana naročnina, preneha izhajati, naročnik nima pravice zahtevati od pošte povrnitev vplačanega zneska.

6. člen.

Sprejeto naročnino vpiše pošta v »Dnevnik sprejetih naročnin za časnike in časopise« (obrazec R 399). Dnevnik se vodi v dvojniki po označenih rubrikah.

O vplačani naročnini izda pošta potrdilo (obrazec R 400). Potrdila so vezana v knjižici po 100×3 številki, označena z zaporednimi številkami, in se pišejo z indigo papirjem v treh izvodih. Prvo in drugo potrdilo sta perforirani; prvo se izroči stranki, drugo se priloži Dnevniku sprejetih naročnin za časnike in časopise. Tretje potrdilo ostane v knjižici. Vsa tri potrdila imajo isto zaporedno številko.

Konec vsakega dneva se Dnevnik zaključí tako, da se potegne vodoravna črta pod zadnje vplačilo in da se vpiše dnevna skupna vsota v določeno rubriko. Dobljena vsota se vpiše nato v Stanje blagajne na strani dohodkov v rubriko »Vplačana naročnina za časnike in časopise«.

7. člen.

Vsakega dvajsetega v mesecu se Dnevnik zaključí in pošte napravijo obračun direktno z uredništvu.

Dnevnik se zaključí tako, da se potegne pod zadnjim vplačilom debela vodoravna črta in se nato seštejejo vse kolone. Vsota teh kolon mora biti enaka vsoti iz rubrike »Dnevni znesek« oziroma vsoti iz odnose rubrike Stanje blagajne. Nato se izvrši rekapitulacija, koliko je bilo naročnikov posebej za vsak časnik ali časopis, koliko je vplačanega na račun naročnine, koliko se mora od te vsote poslati uredništvu in koliko ostane pošti kot dohodek za posredovanje. Rekapitulacija se sestavi na posebnem obrazcu (R 401) v dvojniki, od katerih je treba en izvod priložiti Stanju blagajne, drugi pa ostane z računskimi kopijami na pošti. Zaključeni Dnevnik vpisanih naročnin s kopijami potrdil (R 400) se priloži Stanju blagajne kot denarni dokument.

8. člen.

Ko je iz Dnevnika o sprejetih naročninah za časnike in časopise ugotovljeno, koliko je vplačanega za uredništvo na račun naročnine, dostavijo pošte sprejeto naročnino uredništvu po njihovem čekovnem računu po odbitku 15% od skupne naročninske vsote kot določeni poštni dohodek. Na hrblu čekovne položnice označi pošta, za koliko naročnikov dostavlja naročnino, kolikšna vsota se pošilja in kolikšna vsota se pridržuje kot poštni dohodek. Pošta se nato razbremenijo v »Stanju blagajne« na strani izdatkov v rubriki »Poslane naročnine uredni-

število s celotnim zneskom prejete naročnine, izkazane v rekapitulaciji. Na podlagi rekapitulacije sestavi pošta čekovne položnice za uredništva samo na ono vsoto, ki pripada uredništvu po odbitku 15% poštnega dohodka. Znesek 15%, ki se odbije od skupne vsote kot poštni dohodek, se vpiše v račun proračunskih dohodkov v rubriko »Dohodek iz naročnine za časnike in časopise«. Čekovna potrdila število prejetih pošiljk, takoj poslati reklamacijo prilože pošte Stanju biagajue.

9. člen.

Zaradi evidence in pravilne predaje dospelih izvodov časnikov in časopisov vodijo pošte seznam naročnikov za vsak list posebej, na podlagi katerega naslovi ekspedicijski uslužbenec sprejete izvode.

Po izvršenem adresiranju izvodov jih pošta dostavi naročnikom v ožjem dostavnem področju po dostavljalcih, v širšem dostavnem področju pa z občinsko pošto. Pošte morajo dostaviti dospela liste in časopise naročnikom s prvim rednim dostavljanjem.

10. člen.

V primeru, če bi se računi po knjiženju ne ujemali, mora uredništvo takoj poslati reklamacijo dotični pošti, prepis reklamacije pa dostaviti tudi pristojni direkciji. Ravno tako mora pošta v primeru, če bi se ne ujemalo število prejetih pošiljk, takoj poslati reklamacijo prizadetemu uredništvu.

11. člen.

Ta pravilnik stopi v veljavo na dan objave v »Uradnem listu«.

Beograd 5. februarja 1945.

Prometni poverjenik:
General-lieutenant
Sreten Zujović s. r.

106.

Telefonske pristojbine

(prometni poverjenik, z dne 24. januarja 1945)

107.

Razmejitev pristojnosti ustanovljenih carinskih inspektoratov

(finančni poverjenik, IV. št. 216 z dne 31. januarja 1945).

108.

Ukinitev carinarnice v Knićaninu

(finančni poverjenik, IV. št. 278 z dne 10. februara 1945).

109.

Odlok o določanju cen premoga

(Gospodarski svet, I. št. 106 z dne 9. januarja 1945).

110.

Odlok o določanju cen za ovčjo in jagnječjo volno; volnene odpadke in volneno predivo

(poverjenik za trg. in ind., I. št. 109 z dne 9. januarja 1945).

Številka 9 z dne 2. marca 1945.

110a.

Odlok

o jugoslovanski vojski

Naša narodno osvobodilna vojska, rojena v osvobodilni borbi naših narodov, je s svojim delom za osvoboditev naše domovine postala stvarna in edina oborožena sila demokratske federativne Jugoslavije.

Naša vojska je zgrajena na bratstvu in edinosti naših narodov in predstavlja močan faktor za nadaljnjo učvrstitev tega bratstva.

Po svoji zrelosti, vojni izkušnji in znanju predstavlja naša vojska resnično sodobno redno armado.

Na podlagi tega

o d l o č a m :

1. da se naša Narodno osvobodilna vojska Jugoslavije imenuje odslej jugoslovanska vojska;

2. da se mornarica Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije imenuje jugoslovanska mornarica;

3. da se dosednji Vrhovni štab Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije reorganizira v generalni štab vse oborožene vojne sile,

in sicer kot neposredni organ poverjeničtva za narodno branbo.

Štev. 285.

Beograd 1. marca 1945.

Poverjenik za narodno branbo
in Vrhovni komandant:

Marko Jovanović
Josip Broz-Tito s. r.

111.

Odlok

o začasni pripomoči osobam, ki uživajo rento in podpore pri uradu za zavarovanje delaveev

1. člen

Do ureditve vprašanja vseh rentnikov, ki prejemanje rente in podpore pri ustanovah socialnega zavarovanja, se bodo poleg dosedanjih rentnih prejemkov in podpor izplačevalečasne podpore sledečim uživateljem rent in podpor po zakonu o zavarovanju delaveev;

a) v panogi zavarovanja za primer nezgode:

1. uživateljem osebne rente, katerih zmanjšanje delovne sposobnosti znaša 50 % in več;

2. uživateljem družinske in sorodniške rente;

b) v panogi zavarovanja za primer onemoglosti, starosti in smrti:

1. vsem uživateljem invalidske rente;

2. uživateljem otroške rente;

3. uživateljem podpor za vdove, vdovce in sorodnike;

4. uživateljem podpore iz Podpornega sklada, katerim se podpora izpremeni v trajne rente v smislu 5. člena, 2. odstavka v pravilniku o ustanovitvi in uporabljanju Podpornega sklada za onemoglost in starost.

Ta začasna pripomoč pripada z istim pogoji tudi vsem onim osebam, ki si pridobijo pravico na rento in podpore pozneje, po uveljavljenju tega odloka.

2. člen

Začasna pripomoč v panogi zavarovanja za primer nezgode znaša mesečno:

a) za uživatelje osebne rente:

1. ako je zmanjšana njihova delovna sposobnost za 50 % do 75 %, dinarjev 1.000.—;

2. ako je zmanjšana njihova delovna sposobnost za 75 % do 100 %, dinarjev 1.500.—;

3. ako je zmanjšana njihova delovna sposobnost nad 100 %, dinarjev 2.000.—.

b) za uživatelje družinske in sorodniške rente:

1. vsakemu otroku dinarjev 400.—;

2. vsaki siroti dinarjev 800.—;

3. vdovi dinarjev 800.—;

4. vdovcu dinarjev 800.—;

5. roditeljem, staremu očetu in stari materi, vnukom, bratom in sestram dinarjev 1.600.— za vsako skupino. Preostali član skupine dobiva alikvotni del začasne pripomoči celotne skupine.

3. člen

Začasna pripomoč v panogi zavarovanja za primer onemoglosti, starosti in smrti znaša mesečno:

a) za uživatelje invalidske rente dinarjev 1.500.—;

b) za uživatelje otroške rente:

1. vsakemu otroku dinarjev 400.—;

2. vsaki siroti dinarjev 800.—;

c) za uživatelje podpor za vdove, vdovce in sorodnike:

1. za vdovo dinarjev 800.—;

2. za vdovca dinarjev 800.—;

3. roditeljem, staremu očetu in stari materi, vnukom in bratom in sestram po dinarjev 1.600.— za vsako skupino. Preostali član skupine dobiva alikvotni del začasne pripomoči celotne skupine.

č) za uživatelje podpor iz Podpornega sklada, katerim se podpora izpremeni v trajne rente, dinarjev 1.500.—; če sta uživateljem podpor, kateri žive v skupnem gospodinjstvu, na podlagi 6. odstavka v 3. členu pravilnika o Podpornem skladu priznani dve podpori, pripada vsakemu izmed njih začasna pripomoč v znesku din 800.—.

4. člen

Skupni mesečni znesek rente ali podpore obencem z začasno pripomočjo ne sme biti v mestih s sedežem federalnih edinic višji od din 6.000.—, v vseh drugih mestih ne višji od din 5.000.—, v trgih in vaseh pa ne višji od din 4.000.—.

Ako bi znesek rente ali podpore skupaj z začasno pripomočjo prekoračil ta znesek, tedaj se dodatek na draginjo sorazmerno zniža.

Ako bi zaradi izpremembe obstoječih mejdnih razredov poslale posamezne rente ali podpore višje od maksimalnega zneska v prvem odstavku tega člena, tedaj odpade začasna pripomoč.

Ako je dosežena pravica na rento za primer nezgode in pravica na rento iz panoge zavarovanja za primer onemoglosti, starosti in smrti, tedaj pripada prizadetemu pravica na večjo pripomoč.

5. člen

Začasno pripomoč po tem odloku izplačujejo uradi za zavarovanje delavcev sočasno z izplačilom zakonitih rent, podpor in dosedanjih dodatkov na draginjo

6. člen

Uradi za zavarovanje delavcev na območju posameznih federalnih edinic in pokrajin prilagodijo višino dodatka na draginjo po tem odloku kupni moči valute, ki je na njihovem območju v obtoku.

7. člen

Za kritje stroškov začasne pripomoči po tem odloku se pobira poleg rednega prispevka tudi posebna doklada, katero je dolžan v celoti plačevati delodajalec. Višina te posebne doklade znaša 20 % od vseh predpisanih prispevkov in doklad.

Ta doklada ne spada v podlago za odmerjanje rent in podpor.

8. člen

Ta odlok stopi v veljavo z dnevom razglasitve, a izplačevanje pripomoči po tem odloku ter vplačevanje posebne doklade se mora začeti izvajati 1. januarja 1945.

Štev. 1811.

Beograd 26. januarja 1945.

Predsednik

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:

Maršal Jugoslavije

Josip Broz-Tito l. r.

Poverjenik

za socialno politiko:

Dr. Anton Kržišnik l. r.

112.

Odlok

o določitvi plačilnih razredov v pokojninskem zavarovanju nameščencev, zavarovanih pri Pokojninskih zavodih za nameščence na območju celotne države

1. člen

V pokojninskem zavarovanju nameščencev se določa za sedaj osem plačilnih razredov:

Plačilni razred	Letni službeni prejemki	Zavarovana letna plača	Mesečni prispevek dinarjev
	od do		
I	84.000.—	78.000.—	780.—
II	84.001.— 108.000.—	98.000.—	960.—
III	108.001.— 132.000.—	120.000.—	1.250.—
IV	132.001.— 162.000.—	150.000.—	1.500.—
V	162.001.— 192.000.—	180.000.—	1.800.—
VI	192.001.— 222.000.—	210.000.—	2.100.—
VII	222.001.— 252.000.—	240.000.—	2.400.—
VIII	252.001.— dalje	270.000.—	2.700.—

2. člen

Službeni prejemki v naravi se računajo po tablici denarnega ekvivalenta službenih prejemkov v naravi, ki je določena z odlokom o odreditvi mezdnih razredov in tablice denarnega ekvivalenta službenih prejemkov v naravi v delavskem zavarovanju za območje celotne države.

3. člen

Prispevek plačata delodajalec in uslužbenec, vsak polovico.

4. člen

Pokojujnski zavodji za nameščence na območju posameznih federalnih edinic in pokrajin prilagodijo višino zavarovane plače, določene s tem odlokom, kupni moči valute, ki je v obtoku na njihovem območju.

5. člen

Ta odlok stopi v veljavo z dnem razglasitve, plačilni razredi v pokojninskem zavarovanju nameščencev pa veljajo od 1. januarja 1945 dalje.

III. štev. 100.

Beograd 21. februarja 1945.

Poverjenik za socialno politiko:
Dr. Anton Kržišnik l. r.

113.

Odlok

o določitvi višine kategorijskih in režijskih zaslužkov v zavarovanju delavcev in uslužbencev v rudarskih podjetjih na območju celotne države

1. člen

V zavarovanju delavcev in nameščencev pri rudarskih podjetjih znaša zavarovani dnevni kategorijski in režijski zaslužek:

- izven kategorije: 600.— dinarjev;
- za prvo kategorijo: 540.— dinarjev;
- za drugo kategorijo: 480.— dinarjev;
- za tretjo kategorijo: 420.— dinarjev;
- za četrto kategorijo: 360.— dinarjev;
- za peto kategorijo: 300.— dinarjev;
- za šesto kategorijo: 180.— dinarjev.

2. člen

Za osebe, ki so uvrščene v šesto kategorijo, plača delodajalec celotni prispevek iz svojih sredstev, za ostale kategorije pa se plačujejo prispevki in dodatki takole: od prispevka za primer bolezni, onemoglosti, starosti in smrti, kakor tudi od prispevka v sklad za podpiranje

nezaposlenih rudarskih delavcev plača polovico delodajalec in polovico nameščencev; prispevek za primer nezgode plača v celoti delodajalec, a prispevek za delavsko zbornico plača v celoti nameščencev.

3. člen

Za prostovoljno zavarovane osebe se pobirajo prispevki po šesti kategoriji.

4. člen

Vse podpore za primer bolezni, poroda ter pogrebina, kakor tudi rente in podpore za primer nezgode in za primer onemoglosti, starosti in smrti, če se liče zavarovanca tak zavarovani primer po uveljavljenju tega odloka, se morajo izplačevati po novih ustrežajočih kategorijah.

5. člen

S prvim dnem meseca, ki sledi po uveljavljenju odloka o začasnih ureditvi službenih prejemkov uslužbencev in po začasnih ureditvi mezd in plač zasebnih nameščencev z dne 1. in 2. decembra 1944, ustaviijo bratovske skladnice na osvobojenem ozemlju pobiranje prispevkov za rodbinski dodatek, kakor tudi izplačevanje tega dodatka, ako se je to med okupacijo izvrševalo.

6. člen

Bratovske skladnice prilagodijo na območju posameznih federalnih edinic in pokrajin višino kategorijskega in režijskega zaslužka, določenega s tem odlokom, kupni moči valute, ki je v obtoku na njihovem območju.

7. člen

Ta odlok stopi v veljavo z dnem razglasitve, a kategorijski in režijski zaslužki v zavarovanju delavcev in uslužbencev in rudarskih podjetjih veljajo od 1. januarja 1945 dalje.

III. štev. 115.

Beograd 21. februarja 1945.

Poverjenik za socialno politiko:
Dr. Anton Kržišnik l. r.

114.

Odlok

o poslovanju Narodne banke, Državne hipotekarne banke, Poštne hranilnice, Privilegirane agrarne banke, Občinske hranilnice in Obrtne banke

Narodna banka, Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica, Občinska hranilnica, Privilegirana agrarna banka in Obrtna banka poslujejo do nadaljnjega po sledečih pravilih:

1. člen

Sprejemajo hranilne vloge in vloge na tekoči račun v neomejenih zneskih in smejo s tako vložnim denarjem razpolagati brez omejitve.

2. člen

Za hranilne vloge, za vloge na tekoči račun in za ostale depozite, ki so nastali pred ali med vojno, pa kot sovražnikova last ne preidejo v državno svojino ali ne spadajo pod državno upravo ali sekvester, se dovoljuje razpolaganje na sledeči način:

a) do 10.000.— dinarjev mesečno, brez posebne utemeljitve;

b) izplačila preko tega zneska v gospodarske namene in v posebnih primerih dovoljuje finančno poverjenišvo. Prošnje za taka izplačila in dokazila, s katerimi se utemeljuje potreba, se predlagajo pristojnim gospodarskim poverjeništvom ali drugim oblastvom. Poverjenišva oziroma druga oblastva predložijo te prošnje s svojim mišljenjem finančnemu poverjeništvu. V tistih primerih, ki ne spadajo v področje oblasti, je treba prošnje z dokazili, s katerimi se utemeljuje potreba, predložiti finančnemu poverjeništvu.

3. člen

Odplačila posojil se sprejemajo v neomejenih zneskih. Dolžnikom, ki poravnajo dolgove, se vrnejo zastavne listine, menice in ostali dokumenti o dolgu in se jim izda dovolitev za izbris.

4. člen

Dolžniki morajo pravočasno zadostiti svojim obveznostim. Zaradi tega naj jih denarni zavodi v primeru zamude rokov opominjajo na običajni način.

5. člen

Začasno se nova posojila dovoljujejo samo z dovoljenjem finančnega poverjenišva.

6. člen

S tem se spremeni moj odlok o poslovanju zgoraj navedenih denarnih zavodov z dne 12. novembra 1944.

VII. št. 70.

Beograd 25. novembra 1944.

Finančni poverjenik:
Dušan Sernee I. r.

115.

Pojasnilo in obrazložitev navodil za izvršitev odloka o reviziji pravice do pokojnine, narodnega priznanja, stalne državne podpore in vzdrževanja ter o začasni denarni podpori

(poverjenišvo za soc. politiko in finančno poverjenišvo, II. št. 230 z dne 10. februarja 1945).

116.

Razveljavljenje dovoljenj za uvoz in proizvodnjo zdravilnih specialitet ter dovolitev prodaje iz obstoječih zalog zdravil

Zaradi preskrbe naređa z dobrimi zdravili in na podlagi odloka o izdaji predpisov in naredb o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na proizvodnjo, uvoz in razpečevanje zdravil, medicinskih aparatov in sanitetskih potrebščin — vštetiš; lekarniško poslovanje — št. 25 z dne 4. januarja 1945,

odločam:

Razveljavljajo se vsa dovoljenja za uvoz in proizvodnjo zdravilnih specialitet in zdravil s posebnim zavarovanim imenom; dovoljuje se pa prodajanje vseh obstoječih zalog, le da se mora poverjeništvu prijaviti njih količina,

Proizvodnja in prodaja tako imenovanih domačih zdravil, predvidena v 6. členu pravilnika o zdravilih in zdravilnih specialitetah, se dovoljuje do januarja 1946. leta; proizvodnja in prodaja kozmetičnih sredstev, kolikor ne vsebujejo močno učinkujočih primesti, pa je dovoljena do nadaljnje odredbe.

Ako se ugotovi, da kakšno zdravilo zaradi svoje sestave škodljivo vpliva na zdravje potrošnika, se sme s posebno odločbo prepovedati nadaljnje prodajanje takega zdravila, obstoječe zaloge pa se morajo hkrati zapleniti.

Ta odločba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Štev. 493.

Beograd 10. februarja 1945.

Poverjenik za narodno zdravstvo:
Dr. Sremec I. r.

117.

Začasni točaj dinarja na osvobojenem ozemlju Jugoslavije

(finančno poverjenišvo, II. št. 1024 z dne 20. januarja 1945).

118.

Dopolnitev carinske postavke za rotacijski papir (finančno poverjenišvo, IV. št. 310 z dne 17. februarja 1945).

119.

Odločba o ustanovitvi oddelka za knjigovodstvo pri carinskem oddelku

(finančno poverjenišvo, IV. št. 52 z dne 15. januarja 1945).

120.

Odločba o postavitvi carinskih inspektoratov (finančno poverjenišvo, IV. št. 51 z dne 15. januarja 1945).

121.

Odlok o določitvi cen tehničnemu olju iz sončnic, oljni usedlini, mastnim kislinam in tehničnemu olju iz koruznih klic

(poverjenišvo za trg. in ind., št. 226 z dne 16. januarja 1945).

122.

Odlok o določitvi cen mila (urad za cene in mezde pri pov. za trg. in ind., I. št. 451 z dne 1. februarja 1945).

123.

Določitev cen masti za obufev s sangajolom (urad za cene in mezde, I. št. 372 z dne 6. februarja 1945).

Številka 10 z dne 6. marca 1945.

124.

Odlok

o zaščiti in čuvanju kulturnih spomenikov in starin

1. člen

Vsi predmeti umetniškega in znanstvenega značaja: stavbe zgodovinske in umetniške važnosti, javni spomeniki, kipi, slike, knjižnice in arhivi državnih in bivših samoupravnih ustanov, znanstvene zbirke, muzeji in podobno spadajo pod državno zaščito.

Predmeti kulturno-zgodovinske važnosti, ki so se, na kakršen koli način pridobljeni, nahajali na dan razglasitve tega odloka v privalni lasti, se ne smejo prenesti iz države niti s prodajo ali zameno niti kot darilo ali volilo.

Upravo nad predmeti, navedenimi v prvem odstavku tega člena, prevzamejo prosvetna oblastva posameznih federalnih edinic.

2. člen

Stabi Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije zaščitijo takoj po prihodu v osvobojeni kraj predmete, omenjene v 1. členu tega odloka, a nadziranje in poslovanje z njimi poverijo strokovnim močem v sporazumu s pristojnimi prosvetnimi oblastvi.

3. člen

Stavbe, v katerih se nahajajo predmeti umetniškega in znanstvenega značaja, starine, arhivi, knjižnice, muzeji in drugi kulturni spomeniki se ne smejo uporabljati v nikake druge namene.

Izjemno se smejo take stavbe uporabiti za vojaške potrebe, če je to neodločljivo. V takem primeru ukrepe vojaška oblastva v sporazumu z najbližjimi prosvetnimi oblastvi vse potrebno, da se predmeti, ki se nahajajo v stavbah, popolnoma zavarujejo.

4. člen

Osebe, ki bi kvarile ali raznašale predmete, omenjene v 1. členu tega odloka, bodo kaznovane po predpisih, predvidenih za uničevanje državne lastnine.

5. člen

Izvedba tega odloka se nalaga prosvetnemu poverjeništvu Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije, da v sporazumu s prosvetnimi oblastvi posameznih federalnih edinic predpiše podrobnejše odredbe za čuvanje in zaščito kulturnih spomenikov in starin.

6. člen

Ta odlok stopi v veljavo z dnevom razglasitve.

Beograd 20. februarja 1945.

Predsednik

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:

Maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

Prosvetni poverjenik:
Edvard Kocbek l. r.

125.

Odlok

o ustanovitvi glavne uprave za nabavljanje in razdeljevanje zdravil

1. člen

Za nabavljanje in razdeljevanje zdravil, sanitetskih potrebščin, medicinskih instrumentov in medicinskih aparatov se ustanovi Glavna uprava.

2. člen

Glavni upravi za nabavljanje in razdeljevanje zdravil, sanitetskih potrebščin, medicinskih instrumentov in medicinskih aparatov se nalaga dolžnost, da uvaža in izvaža zdravila, sanitetske potrebščine, medicinske instrumente, medicinske aparate, sirovine, polizdelke in druga, za proizvodnjo potrebna sredstva za vso federativno demokratsko državo Jugoslavijo ter da jih porazdeli naprej federalnim državam.

3. člen

Federalne države osnujejo v okvirju svojih poverjeništev za narodno zdravstvo uprave za nabavljanje zdravil, sanitetskih potrebščin, medicinskih instrumentov in aparatov, da te oskrbujejo ljudstvo in zdravstvene ustanove na svojem ozemlju.

Št. 636.

Beograd 20. februarja 1945.

Poverjenik za narodno zdravstvo:
Dr. Zlatan Sremec l. r.

126.

Pojasnilo glede začasne podpore državnim uslužbencem, ki so bili upokojeni med okupacijo

(poverjeništvu za socialno politiko, II. št. 386 z dne 27. februarja 1945).

127.

Dovolitev delovanja Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavije z Zvezo sovjetskih socialističnih republik

(poverjeništvu za notranje zadeve, št. 212 z dne 10. februarja 1945).

128.

Ustanovitev Centralne carinske blagajnice v Novem Sadu

(odločba finančnega poverjeništvu).

129.

Ukinitev carinarnice v Novem Bečuju

(odločba finančnega poverjeništvu, VI. št. 212 z dne 30. januarja 1945).

130.

Navodilo carinskemu inspektoratu in carinarnicam v Makedoniji

(finančno poverjenišтво, IV. št. 214 z dne 21. januarja 1945).

131.

Navodilo carinarnicam o pobiranju običnega, skupnega in luksuznega davka na poslovni promet (finančno poverjenišтво, IV. št. 225 z dne 2. februarja 1945).

132.

Navodilo za plačevanje uslužbenskega davka, davka po davčnih izkaznicah, davka na potujočo delavnico, skupnega davka in davka na luksuz za potreščine vojske za leto 1945 ter vodnega prispevka

(finančno poverjenišтво, III. št. 131 z dne 20. januarja 1945).

Številka 11 z dne 9. marca 1945.

133.

Sporazum

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije in kraljevske jugoslovanske vlade z dne 26. junija 1944

Nacionalni komité osvoboditve Jugoslavije in predsednik jugoslovanske vlade sta se sporazumela o sledečem:

1. Kraljevska jugoslovanska vlada mora biti sestavljena iz naprednih demokratičnih elementov, ki se niso kompromitirali v borbi proti Narodno osvobodilnemu gibanju. Glavna dolžnost te vlade bo organiziranje pomoči Narodno osvobodilni vojski in vsem onim, ki se bodo v bodoče z enako odločnostjo borili proti skupnemu sovražniku naše domovine, in sicer tako, da se vse sile zedinijo v eno narodno fronto. Enako je dolžnost te vlade skrbeti za prehrano prebivalstva Jugoslavije in privedi, delovanje predstavništva v inozemstvu in delovanje v medzavezniskih komisijah glede zaščite naših narodnih pravic v skladnost s potrebami narodov in z narodno osvobodilno borbo v domovini.

2. Nacionalni komité osvoboditve Jugoslavije in kraljevska vlada g. dr. Subašića bosta odredila organe, ki bodo koordinirali sodelovanje v borbi proti sovražniku in olajšali čim skorajšnje ustvaritev enotnega predstavništva države.

3. Nacionalni komité osvoboditve Jugoslavije smatra, da zdaj ni potrebe, poudarjati in zaostrovali vprašanje o kralju in monarhiji, ker to danes ne predstavlja ovire za sodelovanje med Nacionalnim komitejem osvoboditve Jugoslavije in vlado g. dr. Subašića, ko se obe stranki strinjata s tem stališčem, da bo dokončno odločitev o državni ureditvi izreklo ljudstvo po osvoboditvi celotne domovine.

4. Vlada g. dr. Subašića bo podala deklaracijo, v kateri bo:

a) priznala nacionalne in demokratske pridobitve, ki so si jih priborili narodi Jugoslavije v svoji triletni borbi in s katerimi so bili postavljeni temelji za demokratsko federalno ureditev naše državne zajednice in izvedena začasna uprava dežele s pomočjo organizacij Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije ter Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije kot izvršnega organa;

b) dala popolno priznanje borbenim narodnim močam, organiziranim v Narodno osvobodilni vojski pod

poveljništvom maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita, ter izrekla obsodbo nad vsemi izdajalci naroda, ki so javno ali prikrito sodelovali s sovražnikom;

c) naslovila na ves narod poziv, da naj se vse borbene sile združijo z Narodno osvobodilno vojsko v eno samo fronto.

5. Od svoje strani pa bo maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito kot predsednik Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije objavil izjavo o sodelovanju z vlado g. dr. Subašića in bo vnovič poudaril, da Nacionalni komité osvoboditve Jugoslavije med trajanjem vojne ne bo načeljal vprašanja o dokončni državni ureditvi.

Vsebina tega sporazuma se razglasi, ko sestavi g. dr. Subašić vlado.

Na svobodnem ozemlju Jugoslavije
dne 16. junija 1944.

Za

Nacionalni komité osvoboditve Jugoslavije
predsednik:

Maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik

kraljevske jugoslovanske vlade:

Dr. Ivan Subašić l. r.

134.

Sporazum

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije
in kraljevske jugoslovanske vlade
z dne 1. novembra 1944

Sporazum med predsednikom Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije maršalom Jugoslavije Josipom Brozom-Titom in predsednikom kraljevske vlade dr. Ivanom Subašićem, dosežen dne 1. novembra 1944:

Zastopajoč načela državne kontinuitete Jugoslavije z mednarodno-pravnega stališča ter jasno izraženo voljo vseh narodov Jugoslavije v njihovi štiriletni borbi za novo, na načelih demokracije zgrajeno, neodvisno in federativno državno zajednico, želimo in se trudimo, da bo ljudska volja pri vsakem koraku in od vsake strani spoštovana tako glede notranje državne ureditve kakor tudi glede oblike vladavine, in se zaradi tega stališča ravnamo po temeljih in običnih načelih take ustavnosti, ki je lastna vsem v resnici demokratičnim državam.

Ker je Jugoslavija priznana v družbi Zedinjenih narodov v svoji starj obliki in funkcionalna kot taka, bomo takšno našo domovino zastopali tudi v bodoče pred zunanjim svetom in v vseh ukrepih zunanje politike, dokler naša državna zajednica, bodoča demokratska federativna Jugoslavija, ne zadobi s svobodno odločitvijo narodov svojo dokončno obliko vladavine.

Dotlej smo se sporazumeli z namenom, da se izognemo vsakteri mogoči zaostritvi razmer v domovini, da se kralj Peter II. ne povrne v domovino, dokler narod o tem ne izreče svoje odločitve, ter da za njegove odsotnosti izvršuje kraljevsko oblast kraljevo namestništvo.

Kraljevo namestništvo se postavi s kraljevskim ustavnim aktom na predlog kraljevske vlade po sporazumu predsednika Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita s predsednikom kraljevske vlade dr. Ivanom Šubašićem. Kraljevo namestništvo prisече kralju, vlada pa prisече narodu.

V sporazumu med predsednikom Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije maršalom Josipom Brozom-Titom in predsednikom kraljevske vlade dr. Ivanom Šubašićem je v popolnem soglasju s predsedstvom Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije določen sestav vlade takole:

1. predsednik, 2. podpredsednik, 3. minister za zunanje zadeve, 4. minister za notranje zadeve, 5. minister za narodno branbo, 6. minister za pravosodje, 7. minister za prosveto, 8. minister za finance, 9. minister za trgovino in industrijo, 10. minister za promet, 11. minister za pošto, telegraf in telefon, 12. minister za gozdarstvo, 13. minister za rudarstvo, 14. minister za kmetijstvo, 15. minister za socialno politiko, 16. minister za narodno zdravstvo, 17. minister za gradnjo, 18. minister za obnovev domovine, 19. minister za prehrano, 20. minister za informacije, 21. minister za kolonizacijo, 22. minister za konstituanto, 23. minister (brez listnice) za Srbijo, 24. minister (brez listnice) za Hrvatsko, 25. minister (brez listnice) za Slovenijo, 26. minister (brez listnice) za Črno goro, 27. minister (brez listnice) za Makodonijo, 28. minister (brez listnice) za Bosno in Hercegovino.

Taka oblika vladavine v Jugoslaviji ostane do odločitve ustavodajne skupščine, to je do odločitve o dokončni ustavni ureditvi države.

Nova vlada bo razglasila proglas, ki bo vseboval temeljna načela demokratskih svobod in poročstva za njih izvedbo. Osebnostna svoboda, svoboda pred strahom, svoboda veroizpovedi in vesti, svoboda govora, tiska, zborovanja in združevanja bodo izrečno poudarjene in zajamčene, prav tako tudi pravica do lastnine in zasebne pobude. Suverenost narodnih individualnosti bo v državni zajednici spoštovana v popolni enakopravnosti in varovana, kakor je bilo to sklenjeno na drugem zasodanju Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije. Vsaktera predpravica kakega naroda pred drugim bo izključena.

Beograd 1. novembra 1944.

Predsednik

Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:
Maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik

kraljevske vlade:
Dr. Ivan Šubašić l. r.

135.

Mi

Peter II.

po milosti božji in narodni volji
kralj Jugoslavije

smo sklenili in sklenemo izdati sledečo

odločbo

Ker želimo dati izraza Naši odločbi, da narod Jugoslavije svobodno in po demokratično izvoljeni ustavodajni skupščini izrazi svojo suvereno voljo o dokončni ureditvi države, smo sklenili, da do odločitve ustavodajne skupščine prenesemo Našo kraljevsko oblast na kraljevo namestništvo.

To Našo voljo in odločbo smo sporočili Naši kraljevski vladji in kraljevska vlada jo je v celoti odobrila.

Zaup. št. 54.

V Londonu 25. januarja 1945.

Peter I. r.

Predsednik ministrskega sveta, minister za zunanje zadeve in minister za vojsko, mornarico in letalstvo:

Dr. Ivan Šubašić l. r.

Minister za promet, minister za pravosodje in minister za prosveto:

Dr. Drago Marušić l. r.

Minister za finance, minister za trgovino in industrijo ter minister za pošto, telegraf in telefon:

Dr. Juraj Šutej l. r.

Minister za notranje zadeve, minister za socialno politiko in narodno zdravstvo, minister za gradnjo ter zastopnik ministra za kmetijstvo, ministra za preskrbo in prehrano ter ministra za gozdarstvo in rudarstvo:

Sava N. Kosanović l. r.

136.

Mi

Peter II.

po milosti božji in narodni volji
kralj Jugoslavije

Na predlog Našega predsednika ministrskega sveta in na podlagi Naše odločitve o prenosu Naše kraljevske oblasti na kraljevo namestništvo, zaup. št. 54, z dne 29. januarja 1945, smo sklenili in

sklenemo,

da se postavijo za kraljeve namestnike:

dr. Srđan Budisavljević, bivši minister,

dr. Ante Mandić, odvetnik in

inž. Dušan Serneck, bivši minister in ban.

Naš predsednik ministrskega sveta naj izvrši ukaz.

London 2. marca 1945.

Predsednik ministrskega sveta:

Dr. Ivan Šubašić l. r.

137.

Gospodom kraljevim namestnikom,
Beograd

Ker je kraljevska vlada svojo nalogo v smislu sporazuma izvršila, mi je čast predložiti kraljevemu namestništvu ostavko vsega kabineta.

Beograd 5. marca 1945.

Predsednik ministrskega sveta:
Dr. Ivan Šubašić l. r.

138.

Predsedstvu Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije,
Beograd

Zato, da se omogoči sestavitev enotne vlade demokratske federativne Jugoslavije v duhu sporazuma z dne 1. novembra 1944, je Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije sklenil na svoji današnji seji, predložiti svojo ostavko predsedstvu Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, od katerega mu je bila dne 30. novembra 1944 naložena dolžnost izvrševati nalogečasne narodne vlade.

Ko vam dostavljam v imenu Nacionalnega komiteja ta sklep o ostavki, prosim, da jo sprejmete v prepričanju, da je sestavitev enotne vlade neobhodna državna potreba v interesu nadaljnjega napredka demokratske federativne Jugoslavije in vseh njenih narodov.

Beograd 5. marca 1945.

Predsednik
Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije:
Matšal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

139.

Mi

kraljevi namestniki

dr. Srđan Budisavljević, dr. Ante Mandić
in luž. dr. Dušan Srnee

Na predlog predsedstva Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

postavljamo:

za predsednika ministrskega sveta in ministra za narodno branbo maršala	Josipa Broza-Tita,
za podpredsednika ministrskega sveta	Milana Grola,
za podpredsednika ministrskega sveta in ministra za konstituanto	Edvarda Kardelja,
za ministra za zunanje zadeve	dr. Ivana Šubašića,
za ministra brez listnice	dr. Josipa Smodlako,
za ministra za notranje zadeve	Vlado Zečevića,
za ministra za pravosodje	Frano Frola,
za ministra za prosveto	Vladislava Ribnikarja,
za ministra za finance	Sretena Žujovića,

za ministra brez listnice	dr. Juraja Šuteja,
za ministra za promet	Todorja Vujasinovića,
za ministra za industrijo	Andrijo Hebranga,
za ministra za trgovino in pre-skrbo	inž. Nikolo Petrovića,
za ministra za kmetijstvo	dr. Vaso Čubrilovića,
za ministra za gozdarstvo	Sulejmana Filipovića,
za ministra za rudarstvo	Bane Andrejeva,
za ministra za kolonizacijo	Sretena Vukosavljevića,
za ministra za socialno politiko	dr. Antona Kržišnika,
za ministra za narodno zdrav-stvo	dr. Zlatana Sremeca,
za ministra za pošto, telegraf in telefon	dr. Draga Marušića,
za ministra za gradivo	dr. Rada Pribičevića,
za ministra za informacije	Savo Kosanovića,
za ministra za Srbijo	Jašo Prodanovića,
za ministra za Hrvatsko	dr. Pavla Gregorića,
za ministra za Slovenijo	Edvarda Kocbeka,
za ministra za Bosno in Hercegovino	Rodoljuba Čolakovića,
za ministra za Makedonijo	Emanuela Čučkova,
za ministra za Crno gore	Milovana Dilasa,

Predsednik ministrskega sveta naj izvrši ta ukaz.

Beograd 7. marca 1945.

Dr. Srđan Budisavljević l. r.

Dušan Srnee l. r.

Dr. Ante Mandić l. r.

Predsednik ministrskega sveta:
Maršal Jugoslavije
Josip Broz-Tito l. r.

140.

Zakon

o razveljavljenju 5., 6. in 8. člena odločbe o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne

Na osnovi 4. člena odločbe o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne izdaje predsedstvo Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije sledeči zakon:

1. člen.

Razveljavljeni so 5., 6., 7. in 8. člen odločbe o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne; ti členi se nanašajo na Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije kot najvišji izvršni in naredbodajni organ narodne oblasti v Jugoslaviji, po katerem izpolnjuje Antifašistični

svet narodne osvoboditve Jugoslavije svojo izvršno funkcijo.

2. člen.

Ta zakon stopi v veljavo z dnevom razglasitve.

Beograd 7. marca 1945.

Tajnik:

M. Peruničić I. r.

Predsednik:

Dr. I. Ribar I. r.

141.

Zakon

o razpustitvi Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije

Ker je sestavljena začasna narodna vlada demokratične federativne Jugoslavije in na osnovi 4. člena odločbe o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne, izdaje predsedstvo Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije sledeči zakon:

1. člen.

Na osnovi 1. člena zakona o razveljavljenju 5., 6., 7. in 8. člena odločbe o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodnem predstavniškem telesu Jugoslavije ter Nacionalnem komiteju osvoboditve Jugoslavije kot začasnih organih vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za dobo narodno osvobodilne vojne se razpusti Nacionalni komitej osvoboditve Jugoslavije.

2. člen.

Ta zakon stopi v veljavo z dnevom razglasitve.

Beograd 7. marca 1945.

Tajnik:

M. Peruničić I. r.

Predsednik:

Dr. I. Ribar I. r.

142.

Navodilo za odmero in plačevanje davkov v letu 1945.

(finančno poverjenišтво, III. št. 189 z dne 31. januarja 1945).

143.

Postavitev novih carinarnic

(finančno poverjenišтво, št. 21 z dne 31. januarja 1945).

144.

Odločba o določitvi cen odpadkom starega gumija
(urad za cene in mezde, št. 998 z dne 21. februarja 1945).

145.

Dopolnitev odločbe o določitvi cen premogu
(urad za cene in mezde, I. št. 660 z dne 17. februarja 1945).

Številka 12 z dne 13. marca 1945.

146.

Na podlagi 8. člena v odloku predsedstva Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije o prehodu sovražnikove imovine v državno last ter 9. člena v pravilniku o organizaciji Državne uprave narodnega imetja izdajem v interesu narodnega gospodarstva ter obnove domovine sledeči

odlok

o spojitvi zavarovalnih podjetij, ki preidejo v državno last, v Državni zavod za zavarovanje in povratno zavarovanje

1. člen

Vsa zavarovalna podjetja, ki preidejo v državno last po odredbah v odloku predsedstva Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije o prehodu sovražnikove imovine v državno last, se spojitjo v Državni zavod za zavarovanje in povratno zavarovanje (asikuracijo in reasikuracijo) s sedežem v Beogradu.

2. člen

1. Poslovno delovno področje in organiziranje Državnega zavoda za zavarovanje in povratno zavarovanje bo določeno s posebnimi predpisi. Dekler se ti predpisi ne izdajo, opravlja Državni zavod za zavarovanje in povrat-

no zavarovanje posle v vseh onih panogah, vrstah in oblikah zavarovanja tako, kakor so na dan spojitve poslovala posamezna zavarovalna podjetja, iz katerih je zavod nastal. Poleg tega sme Državni zavod za zavarovanje in povratno zavarovanje opravljati tudi posle povratnega zavarovanja.

2. Državni zavod za zavarovanje in povratno zavarovanje upravlja odbor petih članov. Odboru načeljuje predstavnik odseka za bankarstvo in zavarovanje Državne uprave narodnega imetja, in ga določi ta uprava. Tudi ostale člane imenuje Državna uprava narodnega imetja; člani si izvolijo iz svoje srede podpredsednika.

3. člen

1. Terjatve nemških povratnih zavarovalcev iz razmerja povratnega zavarovanja z zavarovalnim podjetji, ki poslujejo ali so poslovala na ozemlju Jugoslavije, se kot imovina, ki spada pod določbe v odloku predsedstva Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije o prehodu sovražnikove imovine v državno last, dotirajo v svojem celotnem znesku glavnici Državnega zavoda za zavarovanje in povratno zavarovanje.

2. Ravno tako se dotirajo glavnici Državnega zavoda za zavarovanje in povratno zavarovanje vse tiste terjatve proti onim zavarovalnim podjetjem, ki poslujejo ali so poslovala na ozemlju Jugoslavije, katere terjatve pre-

ideje v državno last po odloku predsedstva Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije o prehodu sovražnikove imovine v državno last.

4. člen

1. Posebna komisija bo imetje: aktiva in pasiva vsakega zavarovalnega podjetja, ki se spoji, ugotovila po stanju na dan spojitve. To komisijo postavi Državna uprava narodnega imetja.

2. Komisija iz prejšnjega odstavka ugotovi za vsako posamezno zavarovalno podjetje, ki se spoji, njegovo materialno stanje na dan spojitve z vsemi podatki, ki omogočajo ločitev tozadevnih zavarovanj.

3. Dokler ne bo drugače predpisano, se mora register vrednosti, v katere so vložene matematične rezerve zavarovalnih podjetij, ki se spojijo, voditi za vsako teh podjetij posebej.

5. člen

Ako bi pri kakem spojenem zavarovalnem podjetju obstajali taki imovinski deli, za katere bi se ugotovilo, da ne spadajo pod določbo odloka predsedstva Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije o prehodu sovražnikove imovine v državno last, se ti deli izločijo, in se vzame za podlago imovinsko stanje, ki ga je ugotovila komisija (4. člen, 1. odst.), enako tudi materialne podatke o zavarovanjih dotičnega podjetja (4. člen, 2. odst.).

6. člen

Državna uprava narodnega imetja (odsek za bankarstvo in zavarovanje) izda vse potrebne določbe za izvedbo tega odloka.

7. člen

Ta odlok stopi v veljavo na dan razglasitve.

Št. 268.

Beograd 1. marca 1945.

Industrijski poverjenik:
Andrija Hobranc 1. r.

147.

Odlok

o začasni podpori osebam, ki uživajo invalidsko podporo in pokojnine pri glavnih bratovskih skladnicah

1. člen

Dokler se ne regulira vprašanje vseh rentnikov, ki prejemajo invalidsko podporo in pokojnino pri glavnih bratovskih skladnicah, se uporablja glede vseh teh uživateljev (poleg vseh dosedanjih prejemkov) odlok Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije z dne 26. januarja 1945 o začasni podpori osebam, ki uživajo rento in podporo pri uradu za zavarovanje delavcev.

2. člen

V primeru, ako ima uživatelj že pridobljene pravice pri dveh ali več bratovskih skladnicah, prevzame vsaka bratovska skladnica alikvotni del te podpore v razmerju z višino onega dela pokojnine ali invalidnine, ki odpade na njeno breme.

3. člen

Glavna bratovska skladnica se pooblašča, dokler se ne pričnejo pobirati prispevki po 7. členu navedenega odloka, da daje posojila iz Fonda za oskrbo nezaposlenih delavcev in iz rezervnega fonda na račun Pokojninskega in Invalidskega fonda.

4. člen

Ta odlok stopi v veljavo na dan razglasitve, a izplačevanje podpor po tem odloku in vplačevanje posebnega prispevka se mora začeti 1. januarja 1945.

III. št. 209.

Beograd 8. marca 1945.

Minister za socialno politiko:
Dr. Anton Kržišnik 1. r.

148.

Odlok o zamenjavi taksnih vrednotnic dosedanje emisije

(finančno poverjenišтво, III. št. 440 z dne 18. februarja 1945).

149.

Avtentična razlaga § 54. v finančnem odloku za dobo februar—marec 1945

(finančno poverjenišтво, št. 628 z dne 6. marca 1945).

150.

Odlok o opustitvi carinarne

(finančno poverjenišтво, IV. št. 537 z dne 3. marca 1945).

151.

Povisanje taks blagovnim spremnicam ter knjigam za male prodajalce

(Glavna p. t. t. uprava, št. 257/44 z dne 5. decembra 1944).

152.

Odlok o zvišanju cen sladkorju in kvasu

(urad za cene in mezde, št. 845 z dne 24. februarja 1945).

Številka 13 z dne 16. marca 1945

153.

Začasna prepoved vrnitve kolonistov v njihove prejšnje življenjske kraje

(poverjenišтво za notranje zadeve, št. 343 z dne 6. marca 1945).

154.

Okrožnica o izdajanju izkaznic namesto osebnih legitimacij

(poverjenišтво za notranje zadeve, št. 345 z dne 5. marca 1945).

155.

Razveljavljenje navodila o plačevanju občnega, skupnega in luksuznega davka na poslovni promet (finančno poverjenišтво, IV. št. 567 z dne 8. marca 1945).

156.

Pojasnilo o taksah na pogodbe, pobotnice ter o skupnem davku na poslovni promet (urad za cene, mezde in plače, št. 1408 z dne 5. marca 1945).

157.

Odlok o določitvi najvišjih cen za obutev (urad za cene in mezde, št. 1175 z dne 1. marca 1945).

158.

Odlok o določitvi cen za surove svinjske, konjske, oslovske in pasje kože (urad za cene in mezde, št. 1447 z dne 1. marca 1945).

159.

Odločba o določitvi cen gozdnim proizvodom na panju (urad za cene in mezde, št. 1155 z dne 6. marca 1945).

160.

Odlok o določitvi cen za gumijevo blago (urad za cene in mezde, št. 303 z dne 1. marca 1945).

Številka 14 z dne 20. marca 1945.

161.

Uredba o izpremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet št. 16.100 z dne 14. marca 1931. leta z vsemi njenimi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami (finančno ministrstvo, III. št. 550 z dne 10. marca 1945).

162.

Gospodarski svet izdaje na predlog ministra za trgovino in preskrbo sledečo

uredbo

o postavitvi uvoza in izvoza pod državno nadzorstvo

1. člen

Uvoz in izvoz vseh vrst blaga iz države v inozemstvo ter iz inozemstva v državo se postavlja pod državno nadzorstvo. To nadzorstvo izvršuje ministrstvo za trgovino in preskrbo po svoji Upravi zunanje trgovine.

2. člen

Minister za trgovino in preskrbo predpiše s pravilnikom način državnega nadzorstva in pogoje, s katerimi se bo vršil uvoz in izvoz blaga.

3. člen

Ta uredba stopi v veljavo z dnem objave.

Predsednik gospodarskega sveta:
Andrija Hebrang l. r.

Minister za trgovino in preskrbo:
Nikola Petrović l. r.

163.

Odlok o otvoritvi centralne carinske blagajnice v Skoplju (finančno ministrstvo, IV. št. 674 z dne 13. marca 1945).

164.

Odlok

o ustanovitvi strokovnega odbora za odločanje o carinskih gospodarskih vprašanjih

Da se doseže primerno razpravljanje o predmetih in vprašanjih, ki se tičejo tvarine carinske gospodarske politike,

odločam:

da se pri finančnem poverjeništvu v carinskem oddelku ustanovi strokovni odbor za reševanje carinskih gospodarskih vprašanj.

Ta odbor sestavljajo poleg predsednika tudi po en predstavnik poverjeništev: za finance, za trgovino in prehrano, za industrijo, za promet, za gozdarstvo, za rudarstvo, za kmetijstvo, za gradnje in za narodno brambo.

Predsednik odbora je načelnik carinskega oddelka pri finančnem poverjeništvu.

Št. 387.

Beograd 22. februarja 1945.

Finančni poverjenik:
Dušan Sernee l. r.

165.

Odlok o določitvi najvišje cene za prodajo lesnega oglja

(urad za cene in mezde, št. 1378 z dne 10. marca 1945).

166.

Odlok o določitvi najvišje prodajne cene za staro kovano železo in litine

(urad za cene in mezde, št. 1005 z dne 6. marca 1945).

Številka 15 z dne 23. marca 1945.

167.

Odločba o dovolitvi kolonistom za preselitev v Vojvodino

(ministrstvo za notranje zadeve, K. št. 175 z dne 17. marca 1945).

168.

Odločba o obnovitvi poslovanja Osrednje uprave za posredovanje dela v Beogradu

(ministrstvo za socialno politiko, III, št. 262 z dne 16. marca 1945).

169.

Odločba o likvidaciji Jugo-banke d. d. v Beogradu in o odstopu njene imovine Srbski gospodarski banki

(ministrstvo za industrijo, K. št. 334 z dne 15. marca 1945).

170.

Odlok o spremembi imena Poliklinike za uslužbeno Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije (ministrstvo za narodno zdravstvo, št. 1116 z dne 17. marca 1945).

171.

Odlok o določitvi cen za predivo iz umetne svije (urad za cene in mezde, št. 1474 z dne 3. marca 1945).

172.

Odlok o določitvi cen za tekstilne odpadke (urad za cene in mezde, št. 1176 z dne 1. marca 1945).

173.

Odlok o dovolitvi za prodajanje vseh vrst kemikalij in barv po cenah od avgusta 1939. leta osemkratno povečanih

(urad za cene in mezde, I. št. 116 z dne 7. marca 1945).